

گھڑيا سي چرھيا

استاد بخاري

گهڙيا سي چڙهيا

استاد بخاري

روشنی پبليڪيشن
ڪنڊيارو
2002ع

ڪتاب جو نالو: گهڙيا سي چڙهيا
شاعر: استاد بخاري
پهريون ڇاپو: © روشني 2002ع
ڪمپوزنگ: حبيب قادر قريشي
روشني ڪمپوزرس، حيدرآباد.
ڇپيندڙ: فائين ڪميونيڪيشن، حيدرآباد.
ڇپرائيندڙ: روشني پبليڪيشن، ڪنڊيارو، سنڌ

GHERHIA SY CHARHIA

Poet: Ustad Bukhari

Composed by: Habib Qadir Qureshi.

Roshni Composers, Hyderabad

Printed by: Fine Communication, Hyderabad, Sindh.

Published by: Roshni Publication, Kandiaro

First Edition © Roshni 2002

اسٽاڪسٽ

شاهه لطيف ڪتاب گهر - حيدرآباد
سنڌ بڪ ڪلب - حيدرآباد
ڪائياواڙ اسٽور، اردو بازار - ڪراچي
رابيل ڪتاب گهر - لاڙڪاڻو
رهبر بڪ اڪيڊمي، رابع سينٽر - لاڙڪاڻو
ڪتاب سپر مارڪيٽ، الرحيم هوٽل - لاڙڪاڻو
ڪتاب مرڪز، فيريئر روڊ - سکر
يونائيٽيڊ بڪ لينڊ، مهران مرڪز - سکر
نيشنل بڪ اسٽال، پنج گلو چوڪ - خيرپور ميرس
شاهه لطيف ڪتاب گهر، مين نيشنل هاءِ وي روڊ، راڻي پور - ضلع خيرپور
سارنگ ڪتابي سنسار - ٺٽ

10- نومبر 2001ع

سهڻي

سسئي

سند جي نانءَ.

استاد بخاري

شاعر پاران

اُهي سڀ سُورَ، سُورَ،

عزم، ارادا،

جيڪي اڳتي ڪتاب ۾، اوهان اڳيان ايندا.

استاد بخاري

گهڙيا سي چڙهيا

سر سهڻي

سهڻيءَ جو نالو، ماءُ رکيو مَن موهڻو،
 ننڍي کان نينگر پيو، پيڙن سان پالو،
 پاڪر ۾ پالو، جيگل ڏنس ڏاج ۾.

○

سهڻي لڏي لانءَ، ڏچي جهڙي ڏم سان،
 ساهڙ ڪارڻ سيڄ هئي جوڙي هن جي هانءَ،
 نينهن نه ڪنهنجي نانءَ، ڳنهن سان ڳنڍجي وڃي.

○

ڏاڍو توڙي ڏم، ڏال ٻنهي ۾ ڏنجه جو،
 چريو ڏنبي چاهه ۽ ڏاڍو چيري چم،
 تڏهن ستم تم، جڏهن سرت سجاڳ ٿئي!

○

مانگه، پرھ جي ماڪ، آلا اوچن، انگڙا،
 (1) سهڻي لڳن شاڪ، چسو ڏم ڇهيو وڃي.

○

جو تو ڇهي ڏم، سو تو ڏاتي - ڏنپ ڏئي،
 قرب ڌاران ڪم، جيڏيون جهڙو جنگ ٿئي.

○

* شاڪ، بجليءَ جا جهٽڪا، بجلي - ڇهاڙ.

○
جهڙو نالو ڏم، تهڙو جسو جم،
پاڪر پائي بم، سوچو سهڻي سنڌ ڪي؟

○
سهڻي ٻڌو سڌ، توڙي، توڙي ڪي سڌيو،
هلڻ لڳس هڌ، اٿيس عشق اڏامندو.

○
سهڻي ٻڌي سيند، نينگر، تتر ڪي ڏني،
سمجھي ساهڙ نيند، تنگي سر نڪري پئي.

○
تڏيون ڪن تر تر، اڻ تڻ سهڻيءَ سوچ ۾،
تارن جي جهر ۾، چرپر چاهت هانءَ ۾.

○
ڏيڏر ڏين ڏاڪ، اُني مينهن امنگ ۾،
سهڻي جا ساهڙ ڪري چٽڪيو پون چاڪ،
غصا غضبناڪ، آڏيءَ جو اُتما ڏين.

○
ٽين ٽين تتيهر، آڏيءَ اوريندو ويو،
سهڻي چئي مون ڏي مڪا سنيها ميهڙ،
ڪنهن پر پائي پر، اوڏاهين اُڏري وڃا!

○
گجڪاريو ڪيهر، شينهن ڏسي شوق ۾،
”پوڪاريو ميهڙ“ سهڻي ڊوڙي سامهون.

○
سڻيم ساهڙ سڌ، اٿيم انگ اڏام تي،
واهڙ تنهنجو وهڪرو لڳو آڏو اڏ،
منهنجي هنئين، هڏ، ساهڙ مائيو سير ۾.

○
اڄ نه اها سير، جيڪا ڪالهه هئي،
چوليون گوليون ٿي ويون، اوڙتي وئي هير،
چڪيو چئيءَ ڪير، قهري ڪُن ڪڍيو وئي.

○
پڪو ناهي گهڙو، ڪچو توڙ ڪئين ڪري؟
ڳچي هاڻ ڳرڻ لڳي، ٿڌو ڄاڻ ترو،
ساهڙ ڄام ورو، سهڻي ڪوڪي سير ۾!

○
سهڻي سڌي سير ۾، واهر واهر وو!
سيڪو موڪي پاڻ کي هڪڙو ساهڙ چو؟
لوڪو آهي ڪو، پهچو، منڌ بچي پوي!

اڳيان عزرائيل، پٺيان عزرائيل،
سهڻي گهڙي سير ۾ وڃان سوچي سيل،
منهن ۾ ملڪ الموت جي دل ۾ هي دليل،
موتن موت ذليل، ملهن آهي مهانتا.

ڄنگهون واڳونءَ وات ۾، سهني سير تري،
گهاڻو ڊوهي پوئتي، اڳتي لوه ڪري،
واڪي ڪير وري، ڪندي، ڪوڪ ٻڏي نه ٿي.

ٻاهر آڇ ئي آڇ، اندر مانگر مڇ،
ڪٿي ساهڙ ڪڇ، ڪٿي سهڻي ڪُن ۾!

سهڻي توڻي سير، ٻئي ڏڪنديون مون ڏنيون،
ساهڙ لئي سهڻي سڪي، ساگر ڪارڻ سير،
طلب هنين تير، ٻئي ٻيله ملهينون وڃن.

سهڻيءَ کي ٻيلن، ٻگهن، ٻيٽن چيو ٻڌو:
جي تون تم، ڇه شد؟ چاهت شال نه تم ٿئي!

○
 سهڻي ساندي سڪ، جهومي ميهڙ جهول ۾،
 چوهي چوليءَ چڪ، ڏوهي اونهي ڪُن ڏي.

○
 سهڻيءَ کي سودا، سينڊون سوچن ۾ سڻي،
 ڏوڏو پائيندڙ پوي، پاڻيءَ تي پڙلاو،
 ڊهڪا، دل ۾ ڊاو، اُڻج، عشق ايو چوي!

○
 سهڻيءَ سان سڙبات، سرن ۾ ساهڙ ڪري،
 پوي پائيندڙ پريان، ڪُنن ۾ ڪڙڪات،
 واهڙ وچان وات، ڪير ڪريندو عشق ري!

○
 سهڻي تاتي سڌ، سالم ميهڙ سان ملي،
 ساڻي اڏو اڏ، سامهون ساهڙ ڄام جي.

○
 بيلو ڪاري ٻات، سڪڻ چتو سوجهرو،
 انداري اوڙاهه ۾، لڱن ٻاري لات،
 جاتون ڪاتون وات، اديون، اٽل عشق کي

○

پنپ، اندارو، پئو، بيلو، ڪنڊا ڍنگريون،
 سهڻي ڊوڙي چوڪرو، محبت اهڙو مٿو،
 تانگهون، تڪو تئو، سرديءَ ۾ سڙندي وڃي.

○

ويندي، ڊپ نه ڊاءُ، ورندي، چرڪي واءِ کان،
 هيڏانهن مستي سؤمڻي، پريان موتي پاءِ،
 هيڏانهن تاسو تاءِ، هوڏانهن ساڻو ساھڙو.

○

درجن رڪجن دنگيون، ويهون ڪڻجن ونجه،
 ڏاڍا سڄهن ڏنجه، دوڌاري درياھ ۾.

○

سيڻه، تٽبا، سَنڊ، سڀئي ڪڙي سڪ ۾،
 اوندهه ڪهڙي عشق کي، چاهت چوڏهن چنڊ،
 پاڻي پنجنئي ڪنڊ، ته به پهچان تَت تي!

○

گوڏي جيڏو گاه، هيڏو بيلو ٻاڀرو!
 پاڻي پني - ٻوڙ ٿيو ديوانو درياھ،
 اجهل عشق اٿاھ، سهڻيءَ کي سوڀو ڪيو.

○

○
هتي، هتي، ڪٿي، ڪٿي، ڪيڏو ڏور هجان ڪٿي،
جتي ڪٿي دل ٻڌي، توسان پڪي تڻ،
جاني ڪوئين جڻ، اتي پهچان عشق ٿي.

○
بيلي ڏي ٻرڙوت، سٺي، سهڻي پئي لڇي،
گهوريس گهوريس گهوٽ، پهتس، آهيان پنڌير!

○
(1) جيون، جانيءَ جوت، جيون جهڙو جنڊ،
گهڙي خوشيون ڪند، گهڙي گوئدر ايريو.

○
اندر اندوڪار، جهڙو ترو سمنڊ جو،
ٻاهر سهڻي سج جا چوڌاري چمڪار،
سونهاري سنسار، تاتيون جوتون، اوندهون.

○
جهڙي سهڻي سهڪڻي، تهڙي لهرن لوچ،
مونچو، منهنجي سوچ، سا به ته ناهي سانت ۾.

○
جهڙي سهڻي سڪ وڻي، تهڙي ساهڙ چڪ،
بيچيني هر چيز کي پنور هجي يا پڪ،
تاڻي ناهي تڪ، تاڻو ڪاڻي تائيڪو!

(1) جانيءَ جوت، جانيءَ جي جهولي.

○
 سهڻي هي سڀنيو ڏٺو، ڏم ڏچو ٿيو ڏور،
 نڪتي کاتي ڪڪ مان، اکين مان انبور،
 جاڳي، ساڳيو سور، ساڳيون سوچون مڃ ۾.

○
 سهڻي خواب لڌو، اڏري سڀ عذاب ويا،
 نه ڪي ڏنپ نشان جا، نه ڪو ڏم ڏجهو،
 نه ڪو جهنگ نه جانور، واھڙ ڪونه وڏو،
 ساھڙ ملڪ سڄو، سهڻي - سهڻي پيو ڪري.

○
 هي جو هيترو، ساھڙ، سهڻيءَ کي گھريو،
 واھڙ اٿل کان وڏو، جبل جيترو،
 تيڏو، تيترو، جيڏيون، ڏم ڏنيو به ٿي.

○
 جيڏو ميھر موھ، ايڏو ڏنيي ڏم،
 اچي عشق عذاب سان اٽڪيو دل جو ڪم،
 جانيءَ سان گڏ ڄم، سهڻي ساڻ ڪنيون وٽي.

○
 روئين روز درياھ، لنگهين روز درياھ،
 پوءِ به اھڙي باھ، جنھن جي ناھ اجھام ڪا.

○

○
 سهڻي ۽ ساهڙ، هميشه هڪ هنڌ ها،
 وچان جو واهڙ، سو هو ليڪو وهم جو.

○
 هئو به الله، هوندو به الله،
 جيون پيڙي سير تي، دنيا آ درياهه،
 سهڻي، سڪن، ساهه، ڪن ۾ ڪاڇ ڪندا هلن.

○
 آلايوس الله، سرلي سڻيو سير ۾،
 دلو سهڻي دل ڪر، سينو ڪر سيڻاهه،
 او، ٻي ڪانهي واهه، سوا سعي سگهه جي!

○
 ڪوڪين ڪنهنجي ڪاڻ، ساهڙ سو به سڻي نه ٿو،
 ڪڏي ٻڌين پاڻ ٿي، تڳي ترين پاڻ،
 تانگهو سمجهي ٿاڻ، اونهون ڪونهي عشق ۾.

○
 درياءَ کي دانهون، مڃن کي مهڻا نه ڏي!
 هي جي همت هت ٿئي به زور يون پانهون،
 اچل ايڏاهون، ڪپر، ڪن منجهان اٿئي!

○

○
ڪڏهن ڪپر، ڪُن ٿئي، ڪڏهن ڪُن، ڪپر،
ڌرتي ۽ درياھ جي مرضي آهي مگر،
بعضي مڙس ببر، بعضي جهڙو پولڙو.

○
پيلي ڇا جو پَر، پڳي ڪهڙو آسرو؟
جتي سنڌ نه ساڻ ڪو، تتي اُتي تَر!
پائي چوليءَ پَر، ڪپر ڏانهن اڏام ڪر!

○
ڪنهنجي هيءَ ڪنوار، ههڙي هيئن ٻڏي وئي!
ڳوڙها عزرائيل کان ٿمي پيا ٿي چار،
پتن، ڪڍن پار، دل ۾ ملڪ خدائ جا.

○
ههڙي نرمل نار، ڪاٿي، ڪيئن ٻڏي چڪي؟
ملڪن، ملڪن کان پڇيو ويهي ۾ ويچار،
مونکي ٿي مُنڌ مان اچي سنڌڙي جي هپڪار،
اهي ها اظهار، جنّت ۾ جبريل جا.

○
ههڙو ڳاڙهو گهوٽ، ڪهڙي ڪوڏ، ٻڏو اچي،
اهو عشق آموت، آجل، حورن کي ڏسيو.

○
جيئن گهڙيو جنت، ”سهڻي-سهڻي“ پيو ڪري،
حورن کي حيرت، ميهڙ جي محبت مٿان.

○
سڪيا ۾ سنسار، مليا ۾ سنسار،
سهڻي ۽ ميهڙ، جڳ جڳاندر ڳائبا.

○
سهڻي تنهنجي سڪ، سندو سيني سان لڳي،
اڃا تنهنجي عشق جي چولي چولي چڪ،
سڪن ڪهڙي لڪ، ڪچي، پڪي چوپڇون.

○
سهڻي تنهنجي سڌ، سندوءَ سان ٻڪجي وئي،
اُمنگ تنهنجا آڌ، سڄا سنڌ ڪري سگهي.

○
ٻڏي آرزو، پهتي، ڪانه ڪنديءَ تي،
جيئي جستجو، چولي چولي جهڊ ۾.

○
سهڻي تنهنجا سڌ، ٻنين ۾ ٻرندا رهيا،
گگن، پون گڏ، پڙاڏا گونجائيا.

○
سهڻي تنهنجو رت، سندو سان رلجي ويو،
ساگر جيڏو ست، ملي ويو مهراڻ کي.

○

جهڙي سنڌو سير، اهڙي سينڌ سڇيءَ جي،
(1) عجب ناک اُڪير، ٻڏي جڳ ٻري وئي.

○

سهڻي تنهنجا سور، ملي ويا مھراڻ سان،
پتن تي پڪڙي ويا، ڦٽا ٻوٽا، ٻور،
ٿيا سور، سرور، جوڻ مٽيندي جڳ ۾.

○

تقدير ۽ تدبير، پنهنجو پنهنجو ڪم ڪيو،
ايندي، ويندي منڌ جا سعيٰ مڃيا سير،
اڄ انوڪي وير، حيل، هڙ لڙهي ويا.

○

ڪيڏي هوڏ ٻڌي، ڪوشش، قسمت پاڻ ۾،
ڄنگھ چرڪي وات ۾، اڳتي منڌ وڌي،
همت، قسمت - ڪُن ۾، ڪنڌي ڪانه لڌي،
مگر لانءَ لڌي، سهڻي، ميهر سير ۾.

○

قسمت، ڪوشش جي نئين هڪڙي هي نسبت،
ازخود آ صورت، سيرت، سعيٰ، سوچ سان.

○

* جيئن حيرت ناک، حسناڪ، تيئن عجب ناک بنايو ويو.

○
آجي، زور، اجهل، سهڻي پنهنجي سڪ ۾،
سوگهي سڪ ٻڌل، سنساري آزار ۾.

○
مختار ۽ مجبور، سهڻي گهڙي سير ۾،
بانھون، تنگون، همٿون، هوشياريون ڀريور،
هيرون، اوڻر ٿي پيون، چوليون، ڪن ڪلور،
سوچون چڪنا چور، حيل، سڀ لڙهيا وڃن.

○
سهڻي سو دفعا، ڊڄي موجون مڃرائي چڪي،
جرڪا، سيسر، ٻلهڻيون ڊڄي، ڏور ڀڳا،
هيرون، لهرون، پائيندڙ ڏيڻ ساڻ لڳا،
جڏهن ڏينهن ڀڳا، پيڙو ڪوبه ٻلو نه ٿيو.

○
ٻيلي ۾ ميلو، سهڻي ماڻيئي سو دفعا،
ويڌن جو ويلو، ڪنهن تان منڌ تريو نه آ،

○
سهڻيءَ ڀلو ڀاڳ، مٿي ميهر ڪڇ ۾،
سدائين سهاڳ، ڪنهنڪي هوند نصيب ٿئي!

○

هڪ سڪ پيو ساھڙ، تڏهن روز تران پئي،
ويري نه ته واھڙ، ٻوڙيون ڪوڙ چڙيون ڇڏي.

○

سھڻي توکي سڪ، پڪو رُڪَ ٿڻيو ڪيو،
تون نه ته پُرڻي پڪ، پائيندڙ سان ڇا پُڄين؟

○

گھڙو پڄڻو هو، گھڙو پڳو ڇا ٿيو؟
واڪو وڄڻو هو، سھڻيءَ جو سنسار ۾.

○

وهي وهڪرو، اڳيان موت، حيات جو،
سھڻي تنهنجي سڪ جو پري آهي پرو،
(1) زهي عشق ذرو، جُزي کي جملي ڪري.

○

هڪڙو جيئن هيٺ آ، ۽ پيو آهي مٿي،
سگهي ڪير ڪٿي، حدون لامحدود جون.

○

واھڙ ننڍڙي وهندڙي، پيلو ڏيد پراڻگ،
ڪنڊا لڳس ڪنڙڙا، نوڙي لڳس نانگ،
ڇوها چار چلانگ، سھڻي، ميهر سامهون.

○

* زهي: واھو.

(1) ۽ (2) ساهڙ، سهڻيءَ کي سڏيو، ڀنور وڃي پير،
جتي پائيندڙ پوي، تتي گهڙي ڪير،
چوليون ٻڏي چير، چريو چاهه نچڻ لڳو.

تري هڻو مٿو، چري سڪ ڊڪي پئي،
اڳيان ڀڄن ڀروسا، پٺيان پوئڪن پئو،
مڇن جهڙا مٿو، ساڙيندا سنسو ويا.

ستو لوڪ، سٽي، ڪنيس ٻوڪ، اٿي هلي،
اونده ويڙهي اوڙهڻي، جهنگل، پير - جتي،
ميهڙ ڪانڊ مٽي، ”پهتيس پهتيس“ ڀنڊ ۾.

سهڻي گهڙ ستر، اهڙي عشق انڌي نه ٿي!
ٽپن ساڻ ٽپي وڃين، ناهن ڪن ڪهڙ،
(3) انهي ڏنجه - ڏتر، پوڙي ڪوڙ چڙهيون ڇڏيون.

ڪرنگهو، پيت، ڪٻو، سهڻي پو به سڌو تري،
سانگو ڪونهي ساهه جو، جانيءَ ڪاڻ جهٻو،
دريا اڇ ڏٻو، لڳو عشق اڏول ڪي.

(1) پير، نقارو. (2) ڀنور، ڪن.

(3) چڙهيون، گرڙيون، ڪوششون. ٻيو مطلب اڪيليون.

○
 پئي ٽپن ڊپ، دلاسا، ڌڌڪا ڏين،
 اوٿر، ويڙها هانءِ ڪي، لهرون، پاڻيءَ لپ،
 ڪوڪن پئي ڪپ، ”شاپي - شاپي“ سوهڻي!

○
 ڏوڏو پائيندڙ، دل ۾ دهل ٻڌي پئي،
 ڪڙڪڙ ڪُنن جي لڳي، لاڏا ڳائيندڙ،
 لهرن ۾ لڙهندڙ، سهڻي جهڙي سيج تي.

○
 آڌيءَ اونايون، شرنايون سهڻي ٻڌيون،
 آتش بازي هئي ڪڙئي تاري جون تايون،
 باڪ ڦٽيءَ لايون، لاکيون مينديون منڍ ڪي.

●

وايون

تان تان پريت پيان ڙي، جان جان آءُ جيان،

دردي رات ڌمي ٿي، تڙبي تانگه پوي ٿي،

ساهڙ ڪاڻ سڪان ڙي،

جان جان آءُ جيان.

گهڙي ڪير گهڙي ڏي، ڪينچي چاهه چڙي ڏي،

ڊوڙي گهير گهڙان ڙي،

جان جان آءُ جيان.

چمڪن چيرون چوليون، ٻيلي ڪوئن ٻوليون،

ويلو ڪيئن وجهان ڙي،

جان جان آءُ جيان.

ڪيڏو خوب ٻُجهي ٿو، سامهون موت سُجهي ٿو،
 ٿاڻي عشق تَتان ڙي،
 جان جان آءُ جيان.

بگهڙ، واڳه وڍائي، سيسر، مَچُ مُچائي،
 ميهر ساڻ ملان ڙي،
 جان جان آءُ جيان.

سامهون بحر بخاري، اوثر، سير، انداري،
 وينديس تار وچان ڙي،
 جان جان آءُ جيان.

آڏو گهيڙ گهڙيا،
 گهاٽا گهگه انديرا، سهڻي سمجھ ڪجانءِ!
 ٺوڪي ٺيڪ ڪٿي ها، هه هه هه نه هڻي ها،
 پيلي ڏيڪ پليرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!
 مانگر پُچَ ڊگهيرا، سيسر سس ٿلهيرا،
 واڳون وات وڏيرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!
 موڳيون ڪوڙ مري ويون، ڏاهيون تار تري ويون،
 توڙي تڪ تڪيرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!
 ڪيني ورتين ڪارڻ، ويري پاڙي وارين،
 جوڙيا گندا گهيرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!

هڪي هير وڌي پئي، اُري سيراڻي پئي،
 چوليون، ڪُن چيرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!

ڪندا قرب ڪنارا، ڏيندا سات سهارا،
 ڦڙڪيا آس ڦريرا،
 سهڻي سمجھ ڪجانءِ!

آءُ تان واڳونءَ وات ڙي، هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

ڪي ڪُن لوڏي ڪندي لائن،

ڪي ته ڪنارا ڪات ڙي، هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

ڏسندي ڏم ڏهاڙي هاڻي،

اڪين آيم آت ڙي، هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

پيلي تي پَر هيڏو سارو،

هٿ هنيم هيهاٿ ڙي، هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

جند ٻڏيءَ جو اُکو ناهي،

تِٿ گُسي وئي رات ڙي، هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

عشق مُڪيون اڌ رات بخاري،

سورهيائون سوغات ڙي،

هيٺڙو ساهڙ هنج ۾.

○

تتي تانگه ٽپيو وڃي، چُهٽيو پون چپ،
 سهڻي اورئين ڪپ تي،
 ميهري پرين ڪپ.

پيلي، ڪندي، سير تان، ٻڌا به ٿي ٽپ،
 سهڻي اورئين ڪپ تي...

دريا ننڍڙي ديڳڙي، لهرون، پاڻيءَ لپ،
 سهڻي اورئين ڪپ تي...

سامهون سهڻي شينهن جي، ڊوڙن گذر ڊپ،
 سهڻي اورئين ڪپ تي...

شعلو عشق مٿان لنگهيو، سُوست ڀرن سڀ،
 سهڻي اورئين ڪپ تي...

سهڻي سُرهي پيار سان، ڌوتي گندي ڌپ،
سهڻي اورئين ڪپ تي...

استاد آهي اگهامڻي، تنهنجي نيٺ تڙپ،
سهڻي اورئين ڪپ تي،
ميهر پرئين ڪپ.

○

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

سموھي مھراڻ، سھڻي تنھنجي زندگي.

جتان ورتي روشني، چوڏھين جي چانڊاڻ،
سھڻي تنھنجي زندگي.

چيئن جي ھٻڪار ڪئي، ساھن جي سرھاڻ،
سھڻي تنھنجي زندگي.

لڱن جي لالاڻ ڪئي، شفق جي ڳاڙھاڻ،
سھڻي تنھنجي زندگي.

نوان تنھنجي نينھن جا، مُندن ۾ مانڊاڻ،
سھڻي تنھنجي زندگي.

تنهنجي عشق آتور ڪي، ماڻن ڪهڙا ماڻ،
سهڻي تنهنجي زندگي.

بيچيني پونچال ۾، تحريڪن ۾ تان،
سهڻي تنهنجي زندگي.

ٻڏيءَ جا استاد چئي، پيڻا ٿيا اهڃاڻ،
سهڻي تنهنجي زندگي.

○

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

سُهڻي ماڻي سير، لهرن پينگهي لوڏي.

پاڻيءَ منجهه مڇي جيئن پلجي،
ايئن آءُ اُڪير، لهرن پينگهي لوڏي.

هوري هوري اوڻر ٿي پئي،
هلڪي، هلڪي هير، لهرن پينگهي لوڏي.

اُپڪيريءَ کان پائيندڙ ڏي،
وڃ تي چوهي وير، لهرن پينگهي لوڏي.

”موتُ نه مھڻو، موتڻ مھڻو،“
ديان ڏياريس ڏير، لهرن پينگهي لوڏي.

وڻ وڻ، واءَ ڏنيس واڌائي،
خوشبو آکيس کير، لهرن پينگهي لوڏي.

عشق آڏيس استاد بخاري،
موکيس ميهر مير، لهرن پينگهي لوڏي.

○

ساهڙ سين صحبت، سهڻي ويتر سهڻي ٿي پئي.

ڪاري رات ڪُنن ۾ چمڪي،

چمڪايس چاهت، سهڻي ويتر سهڻي ٿي پئي.

پاڻيءَ پاڻ لڳين ڪت لائس،

منهن ڏوتس محبت، سهڻي ويتر سهڻي ٿي پئي.

ڌمڪايس جي دهشت، هڪدم -

هو ڪا ريس همت، سهڻي ويتر سهڻي ٿي پئي.

زنده باد بخاري سهڻي،

نت نئين نوبت، سهڻي ويتر سهڻي ٿي پئي.

سهڻي آ اورار،
 ساهڙ پار پَرار، وچان ڪيڏو وهڪرو!
 دهڪي هانءُ ٻنهيءَ جو، گڏجي ٿي گونجار،
 وچان ڪيڏو وهڪرو!
 سهڪي ساهه ٻنهيءَ جو، ساڳي ٿي هٻڪار،
 وچان ڪيڏو وهڪرو!
 سوچي آس ٻنهيءَ جي، وصل ويروتار،
 وچان ڪيڏو وهڪرو!
 گهوري، گهريل ڪي ڀلا، دور ڪري ڇو ڌار،
 وچان ڪيڏو وهڪرو!

ڪڙڪيو ڪُن ڦرن جئين، گهوڪن چڪ - ڪنڀار،
وچان ڪيڏو وهڪرو!

دهشتي درياه جي، ڪيسين هي ديوار،
وچان ڪيڏو وهڪرو!

ڏماڻي ڏهڪار ۾، هاڻي پوندا ڌار،
وچان ڪيڏو وهڪرو!

اميدون استاد کي، اُمنگ جي آڌار،
وچان ڪيڏو وهڪرو!

○

لڪڻ بڻائي شوق ڪَپر ڪي،
لانگ ورائي برهه بير تي، سهڻي، ساهڙ ڏانهن وڃي ٿي.

گوري ڊوڙي ڪاري جهنگ ۾،
(1) بجلي چمڪي گهٺ ڪڪر تي.

سيسر، ڪڇون، مڇ سلامي،
ڪُرمش ڪن ٿا ڪُل ڪپر تي.

سهڻي سهڪي سیر تري پئي،
سسئي شاباس ڏئيس چپر تي.

”ميهـر - ميهـر“ منڌ پڪاريو،
ڪيهـر ڊوڙيو ڇڻ ته پڌر تي.

اوپر خوشبو، اولھ خوشبو،
خوشبو ڇانئي شهر شهر تي.
حيرت ڪائي روز بخاري،
موت ضد پرو پيار امر تي،
سهڻي، ساهڙ ڏانهن وڃي ٿي.

○

(1) گهپ: گهائي اوندھ، سخت اوندھ.

ويرن سان وڙهندي،
لهرن سان لڙندي، سهڻي ڏنيم سير ۾.

ٽاڀرندي در مان نڱي، جر ۾ ٽاڦڙندي،
سهڻي ڏنيم سير ۾.

گهيرن تان گهڻيون ڏنم، گهڙندي ۽ چڙهندي،
سهڻي ڏنيم سير ۾.

پيلي ۾ نه ته ٻار ۾، ميهڙ سان مڙندي،
سهڻي ڏنيم سير ۾.

ساهڙ جي سڪ جون پٽيون، سامي ۾ پڙهندي،
سهڻي ڏنيم سير ۾.

ڪنهن نه ڏني استاد ڪا، سير اندر سڙندي،
سهڻي ڏنيم سير ۾.

○

ڪالهه لڏيم ڪل ڪانه، هاڻي، هٿ ٿي هٿان ڙي، هٿ هٿ!!
 ڪنڌ ڪٽي ويو قاتل بيڄل،
 ڪاٺ ڪري ويو تان، هاڻي هٿ ٿي هٿان...
 پاپي پاڻي پياري ڦاٿيس،
 داغ لڳايم دان، هاڻي هٿ ٿي هٿان...
 ڌاريا مون سان ڌاڙ ڪري ويا،
 مارا ٿيا مهمان، هاڻي هٿ ٿي هٿان...
 ساهڙ جا ڦٽ نيٺ چٽن ها،
 راس اچي ها ران، هاڻي هٿ ٿي هٿان...
 سومل سان سڌ سرچايم ڇو،
 ڪاڪ ڪيم شمشان، هاڻي هٿ ٿي هٿان...

محب مٿي تي ڪيئن مٽايم،
 عمر سڄي ارمان، هاڻي هت ٿي هٿان...
 آئيندو استاد اجاريان،
 مان ملن ڪي مان،
 هاڻي، هت ٿي هٿان ڙي، هٿ هٿ!!
 ○

سهڻي ميهڙ ماڻيندو،
 جهنگل، جهمريون پائيندو،
 دريا، ڪير ورهائيندو،
 حسن مبارڪ، عشق مبارڪ،
 گهر گهر جهومي ڳائيندو.
 ڏم ڏهاڙي ڏنپ نه ڏيندا،
 ڏاڍ نه هيٺو ڌاريندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!
 لڏندو لمنڊو سچ جو پيڙو،
 تار مان آخر تاريندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!
 لڇندي پڇندي دور پراڻو،
 اوج نئون اوجاريندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!
 هير سنورجي رقص ڪندي،
 رانجهن بين وڄائيندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!
 ليليٰ پرڪ نه اوچي وٺندي،
 مجنون زهر نه کائيندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!
 آزاديون استاد بخاري،
 اڪيهون سن آڻيندو، حسن مبارڪ، عشق مبارڪ!

پونءِ پلي هٻڪار ڪري،
سونهن سدا سينگار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

سهڻي صورت جڳ جڳ جيئي،
ميهڙ محبت نت نت پيئي،
پيلا، دريا پار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

سسئي ڪي سک ٻاريا ٻارڻ،
بريت جهاڳي آريءَ ڪارڻ،
ڪاهون پئي ڪوهيار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

مومل ڪاڪ محل جي راڻي،
پر جي ڪاڪ ڪري ٿي ڪاڻي،
روئي زارو زار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

جيڏي صورت ايڏي سيرت،
جيڏي محبت ايڏي محنت،
نوري ناز هزار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

من ڪافي جهڙي وائي ۾ شاهه لطيف سائين جي ستن ئي سورمين ائين موڪي
جو گڏيل ذڪر آهي. زمان مزارع ڪم آندل آهي جو حال ۽ مستقبل ٻنهي
جو ڪم ڏيندو. (استاد بخاري)

پڪڙن پنهورن لاءِ آتي،
 ڦندن ۾ قيدياڻي ڦاڻي،
 ڪوٽن ۾ ڪوڪار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

سورٺ سُر ۽ ساز مٿان ٿي،
 آفاقي انداز مٿان ٿي،
 ورجو سِر بلهار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

ڪنٽرو مهڻا موڪلي ٿي پئي،
 ليلا ڏيک ٿي هرڪي ٿي پئي،
 پيار وڪيائين هار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

توڙي سورهيه سورمي ناهي،
 موڪلي پو به ته موڪلي آهي،
 ميڙي گڏ ميخوار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

اوسرسان سنسار بخاري،
 جيون جڳ مڳ جاري ساري،
 چوڌاري چمڪار ڪري، عشق نئون اظهار ڪري.

گيت گلابي،
گيت گلابي چٽيا رهيا،
رنگ فضا ۾ پريا رهيا، گيت گلابي.

ڪنهن جي سرهن ساهن صدقي،
عطر هوا ۾ چٽيا رهيا، گيت گلابي.

چاندوڪيءَ جا ڪرڻا توکان،
روشن بوسا وٺيا رهيا، گيت گلابي.

سهڻي سرتي، دلبر ڌرتي،
راز پنهي جا رکيا رهيا، گيت گلابي.

مارئي جهڙي منڌ ڏنائين،
ٿورا ٿر جا مڃيا رهيا، گيت گلابي.

موهن، مڪلي تڙي توسان،
سُور صدين جا سلبا رهيا، گيت گلابي.

ويهِي هارين ساڻ ڪرڻ تي،
وير وڃڻ جا وديا رهيا، گيت گلابي.

دودي، دولڻ ڪاڻ بخاري،
توڌ ڪُڏڻ جا ڪٽبا رهيا، گيت گلابي.

سڪَ پڌائين سنڌرو سر سسئي

ڪڙهي ۽ ڪڙي، پر ۾ پيرُ پنهونءَ جو،
سڪَ ٻڌائين سندرو، جانب لءِ جڙي،
لڪن سرِ لطيفُ چئي، منڏ جهيڙي ۽ جهڙي،
پڻيءَ تان نه پڙي، جي عمرِ سڀ اڻن ڪري.

داستان پهريون

سسئي جهڙي سورمي، ستي ڪانه سئي،
 پهڳڻ گهڻيون ٻانيئون، ههڙي ٻي نه هئي!
 محبت ڪاڻ مئي، جيئري هر ڪنهن جوڻ ۾.

ناريءَ جا نالا، صورت، سیرت ٻئي سُنهن،
 محبت جي مالا، ڪامڻ کي ڪامل ڪيو.

سسئي ۽ سورج، هڪجهڙا هڪجهڙا به نه،
 هيءَ ٻني هيءَ ٻج، سورج سڪڻو سوجھرو.

سسئي ۽ سونهن، ٻئي سنجريا ٻت،
 چاهت جنهن تي چت، ساڻي چمڪي ساڻ ۾.

سسئي سوا سچ، وينگس بنا ويس جي،
 محبت، ڌاران مچ، سورج، بگر سوجھري.

سسئي ۽ سڪڻ، جاڙا ڇايا جڳ ۾،
 تانگهڻ تتيءَ سان جئين ٻارڻ سان ٻڙڪڻ،
 ڏڪن وٽ ٽڪڻ، سڪن کي آيو ڪٿي؟

* هن داستان ۾ جر ۽ جبل جي اهڃاڻن جو هڪ سبب اهو به آهي ته
 سسئي جو انهن سان واسطو هو. ٻيو ته بيتن ۾ انساني زندگيءَ جي
 اوسر جي تاريخ جا ڪجهه اولڙا به آهن.

○

پرتياڻيءَ سان پيڙ، سانير لاکر سڻگتي،
 لڇڻ، پڇڻ، لوچ جي، پرينءَ رکي پيڙهه،
 (1) سڪڻ، گڙجي سڀڙ، ملڻ سان مائار ٿئي.

○

ايندي آڪيائين: جيئنديس آءُ جتن سان،
 چوليون لنگهي چوه سان، ٽڪر ٽاڪيائين
 ساگر، ڏونگر کان ڏکيو جيون جهاڳيائين.
 تيتر تانگهيائين، جيتر جند جهان ۾.

○

هيڪر، پاڳ، نياڳ، ونگيئون مونکي وهم سان،
 بيهڙ، ذات، ڪذات چئي، چنئون سڀج-سهاڳ،
 سسئي، ٿيءُ سجاڳ! ٿئي ڏال ڏکيا اٿئي!

○

ڏونگر، ڏاڳها، ڏير، ڏال تنهي ۾ ڏنگ جو،
 ڪچا پاھڻ ڪوه جا، پڪا منهنجا پير،
 تنهنڪي روڪي ڪير، جنهنڪي عشق ”اُئي“ چوي!

○

اڪيلي آواهه، تنجي لوڙهيئون تار ۾،
 لهرون ڪاريهر ڪري، دوطرفو درياهه،
 سوارِي مٿان سير جي، ڪنن وچان ڪاهه،
 اديون، عشق، الله، سانڍيو مونکي ساهه سان!

○

(1) سڀڙ: سور جون سونون، گڙ جو عذاب.

○
(1) چايس، ويسر وهڪرا، وڌيس، ازگر غار،
جيڏيون، منهنجي جند ۾، وڏا جتن - جار!
پندن منجهان پار، اجهل عشق ڪندو هلي.

○
چايس، چڙبون چوليون، اٿيس، ڏونگر - ڌر،
الري آيم سامهان، سيسر ۽ سوئر،
برسائيندي بر، وڌان ٿي وٽڪار ڏي!

○
ڦٽيس، واڳن وات ۾، نسريس، ڏنم نانگ،
هٿ، بڻايم هوش ڪي، ڏات، بڻايم ڏانگ،
سهڻي ساجن سانگ، پاهڻ ٿي پاڻي ڪيان.

○
اُڀري جهاڳيم آڇ، اُسري جهيڙيم جهنگ سان،
اڳيان ڏونگر آفتون، پويان بر جي بچ،
ڪوهياري جي ڪڇ، ساريو، لڙ لنگهيو وڃا!

○
(2) ٻاروتڻ هو ٻار ۾، جوپن، جهنگ، جبل،
اندر ادمو عشق جو، اٿميو، اڻ جهل،
اڀل هڏ سڀل، سگهي سڪ ڪري وڌو.

(1) دريائي جانور. (2) ٻار: تار پاڻي

○
 ساجهر سيسر سير جا، سانجهي، ڏونگر سڀ،
 جيڏا وڏا ڀروسا، ايڏا ڊگها ڊپ،
 گهڙي گوندر-گپ، گهڙي، ڀاهڻ پڀ جا.

○
 وڙهن ويرون سير جون، رنڊن لُڪون، لڪ،
 ٿوهر هڻن ٿڦڙون، ڪپر پائن چڪ،
 اورانگهيو اڳتي لنگهان، ٽڪر سمجهي ٽڪ،
 اٿم پوري پڪ، ”پهتس پهتس“ اوپرين!
 ●

اهڙي ڪانه سڄهي، سسئي جهڙي سورمي.
 پنيون ڪوڙ پنيور شهر ۾، بهگڻ اور پجهي!
 هوتن لاءِ ولاڙون، ووڙون، ماڙين منجه منجهي.
 سوچڻ سان سياپو گهاتو، لوچڻ لاءِ لجهي.
 جيئن ٿي ڪيچ نھاري تيئن ٿي، ڊوڙي ڪانچ کنجي.
 جنهنڪي سيج سڄڻ جي ڪوئي، رڻ ۾ ڪيئن رجهي!
 بر ڪي باغ بهاري سمجهي، پر جي هوت هجي.
 جيترو جوت بخاري جڳ ۾، ايترو ڪين اجهي.

توڻي ڳڻتين ڳاري،
توڻي ڏکن ڌاري،

سسئي ٿي سوپاري.

ائي ڙي نينهن وڍي ايئن جيئن ڪا، آلي ڪاڻي آري.

هڪ جا هوت هٿن سان لاتي، ٻي جا جوپن ٻاري.

جنهنجي لال لهوءَ جون ڦهنگون، چپن تي گلڪاري.

جنهنجي لال چنئيءَ جون جهنڊيون، جرڪن ٿاري ٿاري.

ٻرن کان بازار بخاري، نينهن جي ناماچاري،

سسئي ٿي سوپاري.

داستان ٻيو

سڪ اڃا سُرهاڻ، سٿائي به نه ساڻ تي،
پينر هٿ پنيور ۾، هلي وئي هڳساڻ،
آريءَ جا اهڃاڻ، اديون آڳاهاڻ هئا.

○

ڪنئي ڪستوري، وڻجاري وڻڪار ۾،
مهڪي مشهوري، پينر، شهر پنيور ۾.

○

خوشين جي خوشبوءِ، اٺن، ڳوٺن مان اچي،
جاني جت ڪري چڪا، سُرهڻي ساري جوءَ،
سي سڀ روءِ روءِ، جيڪي سوچ - سنڀار ۾.

○

هاريندو هڻڪار، آيو سُرهو قافلو،
مهڪيو ڏين مبارڪون، واٽون ۽ وڻڪار،
عطر جا انبار، پينر ڪوڙ پنيور ۾!

○

خوشين جي خوشبوءِ، ساڻين آندي ساڻ سان،
جتن جي جهونگار تي، جاڳي ساري جوءَ،
هيڏان، هوڏان هوءِ، اديون، عشق عنبير جي!

○

○
هلي وئي هوءَ، گهر گهر عشق عنبير جي،
سرهني سندي هير سان، بلوچي خوشبوءَ،
خير عافيت جي خوءَ، ملڪن ۾ مهڪي وئي.

○
هڪاندي هڪار، پڪڙي آر ۽ پار وئي،
سسئي جي هر ساه سان، ايري بوءَ بهار،
گهٽين ۾ گفتار، محبت مند اچي وئي.

○
هٿان جي هڳساڻ، ڳنڍي، سنڌ- سڳند سان،
اوپر، اوله عشق جي چمڪي ٿي چانڊاڻ،
ڳيچن جي ڳاڙهاڻ، ڪينجهر، ڪيچ رڱي ڇڏيو.

○
ڪوهياري قربن، ميداني محبت ڪئي،
برن ۾ بازار ٿي، جبل ٿا جرڪن،
ميڙا ٿا مرڪن، ڳايو راڳ سهاڳ جا.

○
پرينءَ اوتيا پور، مندون عيدون ٿي ويون،
ساجن ايندي سور، واچن ۾ وٽڙي ويا.

○
ميندي لاتي منڌ، پيمي هت پنيور ۾،
ساڳيا لال سڳند، ونڊيا ٿي وٽڪار ۾.

○

وينگس واسيا وار، پنيءَ رات پنيور ۾،
وئي سا وٽڪار، سُڙهي هير صبح سان.

○

نيٺن منظوري، گهڙي، گهڙوڻ کي ڏني،
دل، دل جي دُوري، مُرڪڻ سان مٿي ڇڏي.

○

اڪيون، سوگها ٻڪ، دليون، مليون وٽيون،
ڪشش مٿان ڪڪ، رڪي، رڪبا ڪيترا!

○

آرياڻيءَ جو آر، پرڻياڻيءَ جي پيار ۾،
پرڻياڻيءَ جو پيار، آرياڻيءَ جي آر ۾.

○

ڪيچي، ڪيچ گهمي، پونءَ نري پنيور جي،
سسئي ڪين سمهي، ڦٽي تند ڪوهيار جي.

○

پرڻياڻي پني، گهڙي ڳاڙهي گهوت ڏي،
جوڀن، جوڀن جي اڳيان ٿاڻي ۽ تنبي،
قول انهي ڪنبي، پرديسي ڪهڙا پرين!

○

سورج ٿو اڀري، سسئي نڪري سامهون،
گهڙي ڳاڙهي ڪنوار ڏي، آري ٿو اُڏري،
اُجريو ٿو اُجري، پينر، شهر پنيور جو.

○

○
هن جي آڏو هوءَ ۽ هن جي آڏو هيءُ،
جيڏا، گڏجي جيءُ، جوين، جوين کي چيو.

○
جلوا پريان، جوت ۽ جذبا اوريان جوت،
اڪين، اڪين تي ڪئي، اتان ڪيڏي اوت!
ڇهڻ ڪهڙي چوت، پارس سان پاسو لڳي.

○
لڳين لڳ لڳا، نچيون رڳون نينهن جون،
دليون، دهل وڳا، جوين پائن جهومريون.

○
اصل اڌو اڌ، جڙي جوڙ عشاق جي،
سدا اها سڌ، سڄڻ ميل، سڄو ٿيان!

○
ڪٿيو ڪٿيائي، اديون، پنهنجي عشق ۾،
ڌوٽا آريائي، ميرا، شهر ڀنڀور جا.

○
آءُ ئي آهيان سسئي، آءُ آهيان آري،
گونجي ڪيچ، ڀنڀور ۾، وائي مون واري،
بره بخاري، گهورو، گهريل پاڻ هو.

○
مينديءَ جي مھڪار، واسيو شھر ڀنڀور کي،
هتان کان هالار ڏي گيتن جي گونجار،
ڪينجھر ۽ ڪھسار، سوچن، جيڄ صدين جا.

○
ساڳيو ڪيچ ڪوهيار هو، ساڳيو پاڻ ڀنڀور،
پنهنجي جلوي تي ٿيو، پنهنجو جذبو گهور،
شھر شھر شور، پڙهو منهنجو پيار جو.

○
پنهنون منهنجو پيار، سسئي تنهنجي سونهن آ،
ڪينجھر ۽ ڪوهيار آ، سڪڻ جو سنسار،
ورھ جو واپار، سُڙهي سُڄ ڪري پيو.

○
جبل، جهنگل، جانور، واٽن، وارياسي،
هيڏي ويندي، هوت کي ڪوبه نه ٿو باسي،
پرڻ هر پاسي، سڀڪو چوي سسئي!

○
ايس تو وٽ واس ٿي، ونڳيو تو ٿي واءِ،
عاشق ۽ معشوق جو هليو هڪ هڳاءِ،
پڙاڏو، پڙلاءِ، هيڏان، هوڏان عشق جو.

اچي ٿيس آباد، سسئي تنهنجي سونهن ۾،
بگر پر پنيور جي، ڀمپي، مان برباد!
نگر نگر ناد، وڃي منهنجي نينهن جو.

مون آندي سرهاڻ، تو لاتي لالاڻ،
چمڪائيسين، چاهه جي چوڌاري چانڊاڻ،
ڪهڙي ڪنهنجي ڪاڻ، پاڻ چڻيوسين پاڻ ڪي.

پيرن هيٺان پٽ، مٿي مٿان آسمان،
قلزم جنهنجي ڪڇ ۾، محبت مٿي جو مٽ،
سورج سر تي چٽ، ڌوپڻ، در تي ديوتا.

جهنگل منهنجو جندڙو، جبل جگرڙو،
(1) انبر نظر، سهڪندڙ سينو ساگرڙو،
دز ڌڌڙ ڌرڙو، مهڪاڻا سنسار ڪي.

عشق منهنجي جوش ۾، حسن منهنجو هوش،
(1) جنت منهنجي جهد ۾، دوزخ منهنجو دوش،
پنهون اٿم پوش، آهيان پاڻ الاءِ چا؟

(1) انبر، آسمان. (2) دوش، ڏوم.

(1) آري ۽ گذر، گڏيا آنگن عشق ۾،
ياڪر ۾ جيئن پونءَ جي، صحرا ۽ ساگر،
عرض ۽ جوهر، محبت، محنت ميڙيا.

(2 ۽ 3) آءُ ئي عرض آهيان، جانب تون جوهر،
دل - ڌرتي منهنجي ڪٿي اورانگهيو انبر؟
مغز ۾ محشر، ٻاهر شهر ڪنيون گهمان.

ڏونگر ڏنا ڏوجهر، ساگر ڏنو سڪ،
رڻ ڏي ڪري رخ، اپن ڏي اڌري وچان!

راهن ڪيون واهرون، وٽن آچي چانءُ،
(4) جرن اُجامر ڏنا، ٿرن ڏنا ٿانءُ،
جاني، تنهنجي نانءُ، جيون جهم گهڻا ڪيا.

جبل ڏنيون جاڳهون، جهنگل ڏني جوت،
وڌي وره - ولوڙ مان، ڳڻن جي ڳڻ - ڳوت،
اچي ڪيم اوت، هتي نالي هوت جي.

لونءَ لونءَ اندر لوڙ، پنهل تنهنجي پيار جي،
ملڻ وارا ڪيترا، ڪلڻ وارا ڪوڙ،
جهڙي تنهنجي جوڙ، اهڙو آري ڪونه پيو.

(1) گذر: ڌوڀي. (2) عرض: ٻي شيءِ جي وجود تي مدار رکندڙ.
(3) جوهر: اصل. اها خاصيت جا ٻي شيءِ تي مدار نه رکي.
(4) اجامر: آب، آب حيات، امرت.

○

ٻهڳڻ پيا به ٻروچ پر پُنهل، پنهل پاڻ،
محبت، محنت، همٿون، صورت، سیرت ساڻ،
آريءَ جو اهڃاڻ، سُرهِي، سُج ڪري پيو.

○

ٻهڳڻ پيا به ٻروچ پر آري عاليشان،
واسي خاص ڪٿور سان، بازر کان بيبان،
محبت، محنت، مان، ٿيئي ٽول اڏول وٽ.

○

ٻهڳڻ پيا به ٻروچ، هوتاڻي جو هيچ پيو،
سٿي هليو ساڻ سان، ليڙا پري لوچ،
سڪ، سنواري سوچ، ڪوهيارو، ڪارون ڪري.

○

ٻهڳڻ پيا به ٻروچ پر آريءَ عشق عجيب،
محبت ساڻ مريض ڏي تاڻي پاڻ طبيب،
اهڙو نينهن نصيب، قسمت سان ڪنهن کي ٿئي!

○

ٻهڳڻ پيا به ٻروچ پر اوچو آري ڄام،
خاصو، خاصن کان گهڻو، اوچو چاهي عام،
نغاري تي نام، اوچو وڃي عشق جو.

○

○
 بهڳڻ ٻيا به ٻروچ ڀر آري اُچڙو،
 ڪرا ڪوڙ جهان ۾ ڪرن ڪان به ڪرو،
 ڪيئن ڪيچ - پنيور ڪي پينر، پاڻيرو،
 ڳڻن منجهه ڳرو، هلڪو سانڍڻ هانءَ ۾.

○
 ڪهڙا قول ٻروچڪا واري ورجايان،
 هڪ هڪ ٻولُ اتور ٿيو جي ٿي تورايان،
 ڳايان، ڳارايان، اديون، ڳڻ عجيب جا.

○
 بهڳڻ ٻيا به ٻروچ ڀر آري آهي اتور،
 سورهيءَ سهڻو سرتيو، مڙني و صفين مور،
 اهڙو طالع طور، صدين ۾ سامائجي!

○
 آري آهن اڻ ڳڻيا، منهنجو هوت هڪو،
 لکين وڻڻي لوڪ ۾، لالڻ ڪين لڪو،
 صبح، سانجهه ڦڪو، سورج ان جي سامهون.

○
 بهڳڻ ٻار ٻروچڪا، ننڍي کان نڀجن،
 پڙهن انگ پٽائتا، سورهيءَ ست سڪن،
 ننگن لاءِ لڙن، ديهن تي ڌڌڪا ڪري.

داستان ٽيون

سسئي تنهنجا سرسلا، تڪڙا اڄ تائين،
جوشيلي ٿي جاچ ري، پيچ چري پائين،
سڌين سي سائين، جيڪي ناهن جوءَ جا.

○

سسئي اوڳي ايتري، چو تون اڄ تائين!
پڙهي پُرجهي پاڻ کي صحيح سمجھائين،
جتي پاڙ پريت جي، اتي لُٽن لائين،
پوءِ نه پڇتائين، هڻين هوند نه هڻڙا!

○

”سسئي سسئي“ جي سڻان، پنهنوءَ کان پهريان،
”پنهنون پنهنون“ پئي ڪريان اُپي آءُ امان،
منڙا گهر ته گهران، سڪي آهيان سوچ کان.

○

پنهل مان پاربان، تنهنڪان پهريان پار تون!
اوربان مان ڌاريان، پريان ڏونگر ڌار تون،

○

اُتم جي آري، اديون آءُ به آڪري،
محبت، ذات، ڪذات جي مهند کان ماري،
نر توڙي ناري، ڪلهي جوسي قرب ۾.

○

○

منهنجي لاءِ مقام، ڀريو شهر ڀنڀور جو،
آريءَ ريءَ اديون ڪريان ڪنهن سان قرب ڪلام،
سرتيون هاڻ سلام، ترسو، آءُ تڪي گهڙي!

○

مون لاءِ ماءُ، مساڻ، ڀنيو شهر ڀنڀور جو،
جيگل، جانب ري ڪريان ڪنهن سان روح رهاڻ،
تنهنجو راج تُساڻ، منهنجو ڪاڇ ڪوهيار ۾.

○

جيون تيسين جَسُ، جيسين تات جتن جي،
پرينءَ ڪارڻ پند ۾ مرندي ڪانهي ڪَسُ،
سسئي، سچ ۾ وسُ، مڃون تنهنجو معجزو!

○

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، ٻڌيءَ جڏهن ٻول،
پنڊي ۾ پهرين نه پيئ، تاريخي ڌاندول!
ڀوري تنهنجي ڀول، ڌرتي ڌاڙائي ڇڏي!

○

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، علحدا آواز،
سڻي سسئي تو ڪنيا رهندو سُرندا ساز،
انهي اوچي انداز، مونجهي، مارائي وڌيءَ!

○

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، ٿيڌا ٻڌيءَ تهڪ،
 آيئ ڪانه اتهاس جي ساڃهه سرت سَمڪ،
 ڏڪن مٿان ڏڪ، سَنا اٿئي سوچ ري.

ڌرتيءَ مٿي ڌاريو، ڦرندو ڏٺءَ ڦٽو،
 هر ڪنهن لاءِ هروڀرو هانءُ بڻايئ هنڌ،
 اوڳي ڏسي، اند، ڌاريا ڌوڌ ڪري ويا!

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، پوندا ڏٺءَ پير،
 پرڪين ها سوچي سِگهي، ڀلا، ڀيلا پير،
 تون ٻاجهاري ٻولي ڪرين، هو وجهي وينا وير،
 صبح کان به سوير، ڌاريا ڌوڙ ڪري ويا.

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، مَرڪندا مهاندا،
 نه هو تنهنجو هڏ ها نه ڪي ها آندا،
 اکين تي ٿاندا، توکي رات رکي ويا.

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، ڏٺءَ جڏهن ڏيل،
 ٻڌو سمجهو تو نه ڇو ڪڏو ڦال ۽ ڦيل،
 مڃين ويٺين مُنڌ تون، دوکيباز دليل،
 عذر ساڻ عليل، ساري سيم ڪري چُڪا.

ڌرتيءَ مٿي ڌاريا، ماڻهو ڏٺو ميڙ،
جيڪو تنهنجو چاه سو مهمانن جي چيڙ،
توڪي سهج سهيڙ هو ڄاڻن اوڪ - اڏيڙ،
پٿر پٿر ٿيڙ، هاڻي اٿئي پنڌ ۾.

سياڻي ٿي سسئي، پٺيان ڊوه نه ڊوڙ تون!
جيڪا نڪتي جهنگ ڏي، موڳي، ڄڻ ته مئي،
هن جي پريت هئي، چني هينئن ڇڏي نه ها!

سمجھان ٿي سرتي، ڏاڍي، ڏير ڪري ويا،
هٿان مور نه حق کان، ڏڏي پئي ڌرتي،
پنهونءَ کي پرڻي، سهڪي جي سسئي مئي.

محي جي مائي، آئي ڏاهي ٿي اتي،
بيني آهين بنه ٿي، نانگي نپائي!
سرتان سانگو چو کڻي، بهڪڻ ٿي ٻائي،
وڃڻ جي وائي، ڇڏي ويه چني ۾!

سڪڻ ۽ سانگو، سگهڙ، ناهي سوچيو!
اصل کان ئي عشق آ، نشانبر نانگو،
سهانگو ووڙڻ، وڌڻ، موٽڻ مهانگو،
ڍڍر هي ڍانگو، هوندو ڌاران هوت جي.

○

جَهل کيس جيجل، وجهي ڳل ڳرائڙيون،
پرديسي پويان نه ٿي، گهر- راڻي پاڳل،
چِتا جهنگ، جبل، چيهون ڪندڙ چوڪري!

○

چا جي آئون چوڪري، آهيان زال اتل،
امڙ، منهنجي عشق جا، سڀئي انگ اجهل،
چا جا جهنگ، جبل، آءُ تان اُپ ٿي وڃان!

○

پهچي، روکيس پيءُ، هاڙهي، هوڙه ڪري نه وڃ،
موتِي محلي ڏي هلي، جرڪي گهر ۾ جيءُ!
رُجون، اُجون راهه ۾، ڌوڏا، لوڏا ڏيءُ!
ٿانڪي هٿ ٿي، پاڻهي هوت پڇا ڪندو.

○

او قبلا، ڪعبا، شايد عشق ڪيو نه تو!
تڏهن ٿو ٽڪڙيون ڪرين باتيون هي بابا!
مچائن ٿا مچ ڪي هي دڙڪا، داپا!
جهجهڙ ۾ جانيا، موتن جون منٿون نه ڪر!

●

داستان چوٿون

اُٿي آڌيءَ رات جو ويٺي ويچاري،
ڪاٿي منهنجو ڪانڌ، هي ٿاڻو ٿو ٿاري؟
مونڪي ٿو ماري، جيئاري پَر - جندڙو.

اُٿي آڌيءَ رات جو، گهڙي بيٺي گهر،
بهران آهي پيڪڙيل، دُهر و ساڳيو دَر،
وربو ناهي وِر، ويرين وِر چڙهي ويو!

گهوڙا ڙي ڌاڙو، هاڻو حق ڪنيون وڃن!
پوڙو ٻڌي ڪونه ٿو، پوڪارون پاڙو،
رُٿن ۾ راڙو، سسئي، رات سڙهي وئي.

هائي، هيءَ ويدن! ڏاڍي ڏير ڪري ويا!
سسئي ڪي ساڙي وڌو، مٿن مڙمانن،
مونڪان چني مَن، هاڻو، هاڻ پڳا وڃن!

پڻڪيو پليڪار، مَرڪيو مهمانن ڪرين،
ٻاهر چهرا سوجهرا، اندر اندوڪار،
نيمڪ ڪاٿي نار، تهبارون توڪي ڪندا.

○

ڪاري قيامت، ڌرتيءَ تي ڌاڙو لڳو!
مون پانين مھمان، ھو نسورا نافت،
تپي ڪا طاقت، ڌاڙيلا ڌوڪي ڇڏي!

○

ڏچا، ڏنگا، ڏير، بُرا نڪتا بي وڙا،
قدر ڪوڙهين کي، جيئن ڪاريهر کي پير،
پنهنجي گهر سان وير، سي ڪي مٽُ منھانٽا؟

○

پاڪاريوم ٻري، اَلون اُپ اُڏي ويا،
شايد شهر پنيور ويو، مونچو هاڻ مري!
واهر ڪانه وري، ڌاريا ڌاڙ ڪري ويا!

○

جيٽو در ڪان ڏور، تيڏو ور کي ويجهڙو،
سسئي سمجھي ڇڏاھو دلوارو دستور،
تيتر سڙهي سور، جيتر ساهه سرور ڏي.

○

ڏاڍن، ڏنگن، ڏوجھرن، ڏجھن آءُ ڏنگي،
ريتن سنڌ سلهاڙيم، وھمن چيلھ ونگي،
در در هاڻ ڏنگي، ھوڪارينديس حق لئي.

●

○
ڏاڳهن ڪهڙو ڏوهه، ڏيرن، ڏنگ وڌو ڪيو،
جتن جيڏو جانور ڊول نه ڄاڻن ڊوهه،
ڪرها ڪندا ڪوهه، واڳون ويرين هت ۾.

○
ڏاڳهن ڪيو ڏوهه، ڏيرن ڏاڍ وڌو ڪيو،
لُٽيءَ لڳڙا ٽاڪڻان، لُٽيرن جا لوهه،
ڪامڻ ڪاڻي ڪنڙڙي، روهيلن جي روهه،
اصل کان اندوهه، نازڪ، نندڪ کان هجي.

○
گينواري گيسر، ناريءَ نند نياڳ جي،
سَنجھي سَتي سيڇ تي ويڙهي ڪا ويسر،
جاڳي ها جيڪر، ماڻي ها موجون گهڻيون!

○
چڏي چئون، چُر، اتي، ڏونگر ڏور ڙي!
ڦورو، ڊاڪو، ڦر، فجر ويل ڪري ويا.

○
ڪوئي ڪاري چُر، پينر پَنپ پنيور ٿيو،
گهاتن ڌاري گهر، هوندي منهنجي هوت ڪي.

○

ڇا جون ڇهريون، ڇا جا ڇاڇا، ڇانءَ ڙي!
 برسن ٿيون پنيور تي ڪاريون ڪُمهريون،
 تتيون ترسن ڪين ٿيون اڪيون اُبهريون،
 ڪيچي ڪچهريون، ڪندا مون سان ڪوه ڀر.

○

ڇوري اُٺ، نه ويهه، چنن لپتن ڇيڳريون،
 نڪري گهنگهر - گهٽ مان، پُرجهي پڌريهه!
 چپر ناهي ڇيهه، پرينءَ پار اڃا پري!

○

ويهڻ ڏوهه، نه ويهه، چپر وجهه ڇچول!
 پمپي، تون پونچال ٿي، هاڙهي هانءُ ڌنڌول!
 پڇج جبل ڀول، لنگهه لڪ ٿون ڏئي.

○

وک وڪ تي وسواس، تون ڪيئن سسئي سورمي!
 پوري باس نه باس، ووڙج، وس وڏا ڪري!

○

سوچون، سعي سڃ ڀر، وسهن ڀر وسواس،
 پمپيءَ کي پمپور جا رس نه آيا راس،
 وڻين، واتين واس، ڏوريندي، ڏيندي وئي.

○

○
سسئي هيڏي سڄ ۾، ڊڪي ۽ ڊوڙي،
توڙي واتون ويه ٿيون، وات وڌين ووڙي،
کڙيون، پڻ ڪوڙي، هاڻي هلندي هوت ڏي.

○
سسئي تتي سڄ ۾، ڊوه ڏسي ڊوڙي،
ڪوڙو پاڻي رڄ جو ٻانيڻ کي ٻوڙي،
پنڪي هڪڙي پلڪ جي، لوڙ اڃا لوڙي،
روڙيو ٿي روڙي، نندون پنهنجي نرڙ تان.

○
(1) ساڙي ويو سوڀو، پينر، منهنجي ڀاڳ کي،
ٿئيءَ کي ڪهڙو لڳي ٿاڪو ۽ ٿوپو،
چرن کي چوپو، ڏينديس ريتي رت سان.

○
(2) ڪني پنڪي ڪپ، چني هوت هٿان ويا،
توڪي مونکي اپ ٿو، ڪڍيو گندو گب،
ڪري سعيو سڀ، حق هٿيڪو مان ڪريان!

○
ڊوڙن واڳه، بگهڙ، شوڪن نانگ ننڍا، وڏا،
گهاٽي جهڙ جي اوت ۾، جھارا ڏين جهڳڙ،
مٿان ميڙ مڪڙ، ٽوپڻ ڏنا ڏند ۾.

(1) سوڀو، ٿوري ننڍڙي، پنڪي، ڍٽونڪو.

(2) ڪپ، نڀاڳ، بدبختي ندورائپ.

○
ڪُمهلي ڪُجهڙ، هوءَ ٿي ووڙي هوت ڪي،
سسئي سڌ سَمهون ڪري، واتون وَر وڪڙ،
تيڏي مُنڌ تڪڙ، جيڏي هوڏ پهاڙ ڪي.

○
يڪي ڪاهو ڪاه، ڌوڏيندي ڌرتي هلي،
منهنجي اُڃ تباھ يا سڄي سُڃ تباھ،
آتل عشق اٿاھ، ٽڪر، لڪ ٽپيو وڃي.

○
ڏاڍا سوڙها لڪ، پاسا گسن پڙين،
ڇپون چلن چاتيون، چڪون مارن چڪ،
ڊڪان سامهون نڪ، سڌو پهچان سڄڻين.

○
لڪن منجهان لنگهه، قبر وچان پيچرو،
ڏنگن تڪا انگهه، چلن چنگهون ڄام ڏي.

○
چارا وڪڙ، وَر، ڪاريهر چڻ ڪنڊ ۾،
سامهون پيلي سُڃ تي اڳ جهليو ازگر،
پاروچي ڄا پَر، اُلا ٿي اُڌري وڃان!

○

ڏاڍا ڏکيا لک، ڏسيو بُت ڏکيو وڃي،
 اُڀيون چاڙهيون اوڀريون، ڏاکڻ نه ڪي ڏک،
 ها پڙ ڪارڻ حق، ڌاري وجهنديس ڏونگرين!

○

سسئي ڊوڙي سڄ ۾ هوڏي ۽ هيڏي،
 ٻوڙا ٻوڙا ٻوه جا، ڪوڪ ڪري ڪيڏي!
 انڌا ٻاهڻ، ٻاهڻيون جوھ وجهي جيڏي،
 جاني ٿس جيڏي، تائيندي تيڏي وڃي.

○

سسئي سورهيہ سڄ ۾، ڏوه ڪري ڊوڙي،
 جوتون، جيتون، جرئتون جيءَ منجهان جوڙي،
 توڙا منجهند ٽاڪ جو ٽاڪي ۽ توڙي،
 آڙي، آهوڙي، پرينءَ پير ڪڍي هلي.

○

هاڙها، تنهنجي هوڏ، چٽي پير پتون ڪيا،
 سگهو ملان ساڻ سان، ڊڪان منجهان ڪوڏ،
 لڪان، تڪيان لوڏ، ٻاروچاڻي تور جي.

○

جبل، ڀانيم جور، ڪندين جبل جيترو،
 سارو ساڻ گهي وئين آهين آدمخور،
 توسان منهنجو طور، هاڻي هوندو ڪو ٻيو.

○

وَر تڪي، وِیر تڪي، تڪي پتون پير،
 مھريءَ کان مھري تڪا، مھرين کان مُنھن مير،
 اُٿي پاڻ اوڀر، لوڻي لٿي سجَ کي.

گھڙي مان نہ کڙي، سھڪان، ڊوڙان اڳيري،
 وجھان وک، وڌي وکون، اھنجو پنڌ اڙي!
 ڪريان ڪيئن ٻڙي، ساجھر سڄھ ٻڌو وڃي!

منجھند مان ھن ھند، ھاڻي ھت ھن ھند،
 اڳتي ڊڪندي ٿي ھلان، سُنڱھندي پير سڳند،
 پيش پنھونءَ جا پنڌ، رندَ رڱيندا ٿا وڃن.

لڙي پھري، منجھند مُندَ پري، چڏي،
 ٽڪر ٽاڪيندي وئي، ٿري ٽپھري،
 ڪيڏي ڪُھري، ساجھر سڄ لٿو وڃي!

ساجھر سڄ مَ لڙ، توکي لڙندي لڄ ٿئي!
 نہ ڪي پير پتون ٿئي نہ ڪو ڌڪيئي ڌڙ،
 چڱو پلو پڙ، سويرو ڍرڪيو وڃين!

○
سورج ڪج سنگت، ڏرڪ نه، اُت، ڪڙو به ٿي!
ڪٺي هلون ڪيچ ڏي اوريندا الفت،
پار ڪريون پربت، ڀرتي پند پتوڪ جا.

○
ساجهر سج م لھ، توکي لهندي لڄ ٿئي!
صبح سان سنگت ڪئي، ڪنو گڏجي ڪھ،
پڪو ڪريون پھ، ملون، پوءِ لھون پلي.

○
وڃڙي سج م وڃ، رليا هلون روھ ڏي!
بيٺي سج رسان پسان، آس نه ڀڄڻا، ڀڄ،
منت ڀڄڙي مڃ، پرينءَ چئجان: پند ۾.

○
سج نه لھ ساجهر، جبل مان جهاڳي وٺان!
تون چو تڪڙو ايترو، مٿا، مون وانگر؟
آريءَ جو آگر، پسان، پوءِ نه ٿو ڪپين!

○
ڏسي ڏيل اگهو، ڏونگر ٿو ڏاڍو پڌين،
ٿيندو ٿو ويتر وڃين ڏينھون ڏينھن ڏگهو،
منهنجو ست سگهو، سيني ۾ سيرون ڪندءِ!

○
سويرو سيندو، هوند لڪَ لنگهي ويو،
(1) اويرو ايندو، سڙيو، منهنجي سامهون.

○
ڪيچيءَ ريءَ ڪچي، جڏي منهنجي جندڙي،
پنهل ساڻ پڪي، جبل منهنجي جندڻي!

○
ڪوڙا ڪوهيارا، سين ڪيئ ڇو سسئي!
بر ۾ بوهيارا، هاڻي ٿيند هوت ري.

○
ساجهر سويرو، اٿيس ڪانه، اوير ٿي،
ڏوريندي ڏهڪار ۾ ڏينهن پٽيو ڏيرو،
سورج سامهون ويو وهي، ڀڳو چنڊ پيرو،
گهگه ڪيو گهيرو، وهندي ووڙيندي وڃا.

○
گهگه ڪيو گهيرو، سج لهي ويو روه ۾،
ويڙهي ٿو وڻڪار ڪي، اندو انديرو،
پرينءَ جو پيرو، جهڙو چنڊ چري هليو.

○
پٽيا سج پيلا، اجهو ٿو اوندهه ڪرين!
ڪهڻيون واٽون ڪوه جون چرون، چگه، چيلا،
هوتن لئ چيلا، ڪنديس ڪاري رات جو.

(1) ايندو؛ سيندو جو ضد

جرڪن ٿا جهڳ مڳ، جيڏيون پير جتن جا،
چارو چاندوڪي لڳي، پونم پرينءَ پڳ،
دل کان دل جا دڳ، ڏسان ٿي ڏوران چتا.

پنهون تنهنجا پور، چين تي چرندي وڃي،
جتان منڌ ٽپي اتان تڪر ٿيندا ٿور،
چوٿيون چڪنا چور، قدمن ۾ ڪرنديون ويون.

(1) قمر جا ڪرڻا، ڏسڻيون، ڏسن: هو پرين!
جبل جا جهرڻا، ڳائڻ راڳ: اڳيان پرين.

سج لٿو، ناسيون، شاخون منهنجي شوق جون،
سورج، سج سڄي لڳي، راهون چڻ راسيون،
پنيون ٿي پاسيون، جوتون، مونڪي جت لئي.

سورج لام لڙي پلي، لوچڻ ڪيم لڙي
جيون چڏيم جيڏيون، جتن ساڻ جڙي،
تڙپ تيز تڙي، هر هر هڪلي هوت ڏي!

○
 سانجهي، سجُ پئي ٿڪا، سڪڻ ڪين ٿڪي،
 تارا چمڪن ٿا تئين، تنهنجو ماڳ تڪي،
 رڻ ۾ رات ڏيڪي، ننگي نڪتي آهيان.

○
 اڀريو نينهن نئون، ڇا ٿيو سجُ لٿو به جي،
 هي جو سجُ سنئون، سڄڻ آهي ساڻ مون.

○
 هوڏانهن سجُ اجهام، هيڏان عشقُ الانبيون،
 جيترو جوتون جيءَ ۾ ٿيتر ناهه تمام،
 هر هر چاڀي، جام، جيڪر نينهن نپائيان!

○
 چوري، ڇانءُ ٿڌي، هائي تنهنجي هانو لئي،
 پوٽي پوٽي پانيڻي، تنهنجي ڏک ڏڌي،
 ٻارڻ ساڻ ٻڌي، ڪاهي پئو ڪهسار ۾.

○
 ڏونگر پنهنجو ڏيل، ڏسيو ٿو ڏاڍو پڌين!
 جولا جلهون ڪندءِ ٿيندين زور ذليل،
 تباھي - تفصيل، ايندءِ ستت سامهون!

واڪن تي واڪا، سڻيندي سسئي وئي،
ڏڪن مٿان ڏڪ ها، ڏاڪن تي ڏاڪا،
چڙهندي چاڙهاڪا، ڪهندي ڪوهيارو وئي.

پڪيءَ جو پاڇو، سسئي ڏٺو سڄ ۾،
پنهنونءَ پارايو، اڏاڻو مون ڏي اچي!

سسئي ٻڏي سڄ ۾، الهامي ٻولي،
اندر مان آواز ٿيس: ڏونگر ٿئي ڏولي،
جبل جي جهولي، پاڙو پنهنونءَ ڄام سين.

آڏو ڏنگا لڪ، پريان ڏيهه پنهنونءَ جو،
تپان تانڊن ٿڪ، پسان باغ بلوچ جو.

لنگهڻ آيم لڪ، ڏورڻ آيم ڏاڪڙا،
وڙهڻ لڳا وسوسا، شوڪڻ لڳا شڪ،
اٿم پوري پڪ، ايندم آري اوڏڙو.

آري آري پئي ڪريان، آري آهيان آنءُ،
جيڪو هنڌ حبيب جو، اهو منهنجو هانءُ،
نينهن ئي آهي نانءُ، منهنجي، ذات، صفات جو.

○
پنهون پنهنون پئي ڪريان، پنهنون ڏئي نه سڏ،
جيڪو گوڏي گڏ، تنهنڪي هوڏي ڇو سڏين؟

○
ڏونگر ڏنپي هڏ، ساجن سڏي سيڄ ڏي،
هڄڻ، سڄڻ گڏ، اٿئي سسئي عشق ۾!

○
سسئي ۽ سڄ، ٻئي ٻرنديون مون ڏنيون،
اچي، چايو اُچ، چيري ۾ چلندي وڃي.

○
ساجهر سڄ لڙي، وچين ٿو ويجهي ڪرين!
لمحو لمحو لڪ جو، امل اڌ گهڙي،
رهڙيان پنڌ رڙي، سورج ٿو سانجهي ڪري!

○
نڪتي پير ننگي، واڪيندي وڌندي وڃي!
نانگن ڏنگي تيز ٿي، جهنگن ڪانه ونگي،
ڏکيا لڪ لنگهي، ڏوريندي ايڏهن وئي!

○
گهر ۾ ناهي گهٽ، ٻاهر ٿئي ڇو تڪين؟
وڻون هڙ تو وٽ، ڪيچي تنهنجي ڪچ ۾.

○
 صحيح ٺاهه سڃاڻ، تو ڪٿي پنهنجو پاڻ سان،
 توکي ٻاهر تان، اندر- ڏيهه ڏٺو نه تو!

○
 ڏاڳها، ڏونگر ويو گهي، چارا ڳڻا رات،
 نه ڪا پوڇڙ پنڌ ڪي، نه ڪا منڌ ڪي مات،
 ڪوڪون ڪري ڪات، ڪوهن ڪي ڪهندي وڃي.

○
 هڪڙي اڃ پرينءَ جي ۽ ٻي پاڻيءَ اڃ،
 سسئي ڪي سورن ڏني ڀڳڙن وانگر ڀڄ،
 سڌڪڻ لڳي سڄ، ٻانيڻ ڪي ٻرندو ڏسي.

○
 هڪڙي بک اکين جي ۽ ٻي بت جي بک،
 ڏونگر ڏڳا جهنگ کان، جن کان ڏڳا ڏک،
 سسئي ڪارڻ سک، هاڙهي ۾ حيل ڪري!

○
 هڪڙي آتش عشق جي ۽ ٻي لڳي لک،
 نه ڪو نمڻ نار ۾ نه ڪو جبل جهڪ،
 سسئي سڌو تڪ، چوٿين تان چارا ڪندي.

○
 اندارو أجرو، چارو، چاندوڪيون ڪري،
 (1) گذريو آهي گس تان، پنھون پانءُ - پُئرو،
 سفر ٿيو سٿرو، اديون، صدقي عشق جي!

○
 (2) ”پنھون - پنھون“، پَٽ، ”آري - آري“، واءِ ۾،
 ڏونگر مونکي ڏس ڏئي، هوڏي ڪنيون هٿ!
 هو سڄڻ، هو سٿ!!، پوري، هانءُ پجين مٿان!

○
 (3) ورسيو ڪيچ وڃين، ڪيچي، ڪيچ هتي اٿئي!
 پيج ڏونگر پول جا، چو ٿي پاڻ پجين!
 مڃين يا نه مڃين، مٿڙي آهين منڌ تون!

○
 ڪهين ڪيچين ڪاڻ، پجين پير پنيور جا،
 پلي رلي رڃ ۾، تتي تنهنجي تاڻ،
 ڏجهڻ تنهنجي ڏيل ۾، سڄڻ پڻ توساڻ،
 پرڀل آهين پاڻ، گهوري، گهريل، ڪُل تون!

(1) پانءُ - پُئرو: پيرن سهڻو. (2) پَٽ: ماڳ، مارڳ، چارو،
 رستو. (3) ورسيو: پليو، پٽڪيو، گمراه ٿيو.

داستان پنجون

پرتياڻي ڪنهن پر، ست رئين ها ساڻ جي
هيڏي ساري هڪ - منهن هڙهيائي هيپر!
آڏو ڏونگر، ڏاکڙا، بگهڙ، بدو، بر،
راهه - ڏکي، رهبر، سارين ها ساڻي، چري!

○

ڪٿي هو ڪوهيار، ڪٿي پر ڀنڀور جي!
”ڀنڀر پري آڪاس، تي پاڙ ڪنور پاتار“
سونهن، سڪڻ اقرار، سنگم کان اڳ ۾ ڪيو.

○

ڪٿي چاهه - چڪور، ڪٿي چارو چند جو؟
آتو ساهه اتان ڪري، ان سان عشق اتور،
ڀاڪر منجهه ڀنڀور، ڪهڙو پنڌ ڪوهيار کي!

○

گونجن آجا گيت، گڏجي ڪيچ - ڀنڀور جا!
چڻي چڻي چنگ ها، سعياءَ، ساز سنگيت،
آهي جيت، اجيت، همت، تنهنجي هٿ ۾!

○

اورين کان اڳتي وڃي، پرين کان پڻي،
ڪامڻ کي ڪرڻو گهڻو، پنڌ اڃا پرتي،
ويچاري وڃ تي، روهن ۾ رڙهندي وتي.

○

○
 نه ڪا پر - پرتي، نه ڪا پيڙي پيرين،
 ساڻي ڪاڻي سج ۾، سرتو يا سرتي؟
 توڻن کي ڌرتي، ڏنيون جايون جيءَ ۾.

○
 آجهل اڪيلي، هاڪاري هاڙهي هلي،
 پيڻ بڻائين پڻ ڪي، سانجهي سهيلي،
 ٻانيڻ سان ٻيلي، هيٺائي ۾ هوت ٿيو.

○
 هوتن حوالي، سسئي ساهه، سري ڪئي،
 پيار، وهي پالي، هڙ ڏنائين هوت ڪي.

○
 پيئندي اُچ وڃان، رڻندي تتي رُج ۾،
 وجهيو حيلاهول ۾، ڀولا سڀ پڇان،
 مرڻ ڪيئن مڃان، جيئن آس اڃا رکان!

○
 بعضي پرڻت - پڪ، بعضي رڻيت وسوسا،
 ڪڻي الپ اک ڪي، ڪڻي سامهون نڪ،
 سسئي دل ۾ ڌڪ، ڪائيندي، ڪلندي هلي.

○
 مهل مهل موت، آمهون سامهون منڌجي،
 هجي هتي هوت، اجل ڇا ايڏيون ڪري!

ٽونگر آڪيلي، ڏسيو، ڏهڪايو وجهي!
 ٻاروڇا پيلي، اچي آدر ٿينم تون.

قبر جهڙو اوجھرو، بحر جيڏو بر،
 اگر اندوڪار جي ڪندي ٺاه ڪپر،
 پينر، يڪو پر، اتم عشق، الله جو.

هڪڙي گهاتي ٻاٽ پيو اندارو اوثر،
 آڏو وڏي هوڏ سان، ڀڏي ٿو ڏونگر،
 چپي بڻجي جر، اوثر ساڻ اُڏام تون!

جيڏهن پير پرينءَ جو، تيڏهن منهنجو پنڌ،
 ڦيرايان ڇو ڪانڌ کان، هيڏي هوڏي ڪنڌ،
 (1) سڄڻ جو سڳنڌ، بر ۾ بورائو ٿيو.

رهبر سُرهِي راهه، پاڻهي گس ڏسي پئي،
 ڪٿوري، ڪٽندو وڃي سڄڻ جيڪي ساهه،
 ڪامن، اوڏهن ڪاهه، جيڏهن سڌ سڳنڌ جا!

(1) بورائو: سونهون، اڳواڻ، رهبر.

○
جهنگل اوندهه اندء ۽ جبل، اوندهه اندء،
جتي پير پنهنونء جو، اهو پهڪي هنء،
سڪڻ جو سوڳند، جتان ڪٿان سوجھرو.

○
واڪو ڪيو واء، هو ٿو ساٿ هٿان وڃي!
اوڏهن ڪاهج ڪامڻي، جيڏهن هوت-هڳاء،
(1) هو ٿئي اٺ-اهاء، هو ٿئي ساڳو-سوجھرو!

○
چچري ۽ چڙهي، جهنگن، پھڻن جندڙي،
اٽم ڪٽ وڻي، جيڏي، جٽ پٽي ٻڌان!

○
ٻڙي، ڪٽ پٽي ٻڌان؟ زخمي ذري ذري!
محبين لاءِ مري، سڪي ٿيندي سسئي.

○
جهنگل جھڙا ڏاکڙا، جبل جيڏا ڏک،
سڄڻ ساريان سڪ، اڳيان اچن، عيد ٿئي!

○
اڳيان اڀالا، ڏسيو ٿو ڏونگر پڌين!
پري ڪي ٻاهيون هڻي پير ۾ پالا!
جبل، جوالا، اندر مان اڀري پوئي!

○
جبل ٿو جاڙون، اوزين، پرين سان ڪرين!
جوالا ۽ جرجلا، پٽيندء پاڙون،
چپر تون چاڙو، ٿيڻو آهين مون هٿان!

(1) ساڳو: ساٿ، قافلو

داستان ڇهون

پلڪ يا ڪ پهر، صديون لڳن سڱ جون،
جڳن جا جڳ لڳي، ساعت سخت سفر،
هٿ ٿي هي حشر، پپ پپ پل صراط تي!

○

ساري عمر سفر، پنڌ، پهاڙي پيچرا،
ڪوڪا، ڪنڊا روھ جا، منهنجا پير پٿر،
سرتيون ساڻ سمر، اٿم عشق اٿاه جو!

○

لڱ اڙايئ لڪ، سوڙهو انگيئ ساهه ڪي!
ڪلهن وٽان ڪاتجان، نڱا سامهون نڪ،
اٿم پوري پڪ، نه ٿم هوت گهڻو پري!

○

لڇن لڱ لڪن ۾، آريءَ ڏي ارواح،
ڏڪن ڏيل وڪوڙيو، سڄڻ پيڙو ساهه،
توڙي تن تباھ، ٻولي مَن پنھون پنھون.

○

لڱ اڙايئ لڪ، وڌي ونگ وجود ڪي!
(1) ٿاڻي وانگر ناهه ڇا، تڪر توکي ٿڪ؟
جيءَ ۾ اچي جڪ، آگم ٿي اڏري وڃا!

○

(1) ٿڪ، ليڪو، حد، نشان.

(1) لڳ اڙايءَ لڪ، ڪوڙو ڦاٽو ڪوڙڪي،
رڳون چٽن روھڙيون، چڪون پائن چڪ،
شايد ويجهي چڪ، اٿم سات سڄڻ جو!

(2) گهڙي ورهيه - وڏي، ڊڪي پھچ پرين کي!
اٿئي ذات ڏني، وڻي، هٿ پڇڻ جي!

سڪڻ - سڏ، دعا، لنگھڻ - لڪ، دوا،
سسئي لاءِ شفا، پڇڻ پير پنھونءَ جو.

لڪ لڳي، رُج تتي، قيامت جو ڪاڙھو،
دوزخ جو تاندو ڏڳي، هيڪاندو هاڙھو،
رٿن ۾ راڙو، مرن، مُند مڙي ڪيو.

دوزخ سڄ ڏڳي، ساڙي ڏوھي سڄ کي،
جيئون ڪرن اُپ مان، تاندا لڪ لڳي،
اهڙي اڳ اڳي، سسئي، سڄ سني نه هئي!

هريو جهنگ جلي ويو، ٻريو ٻر ٻنو،
ڪارو ڪاڙھو هاڙھ جو، ڪُل ئي اڄ ڪنو،
سسئي ڌڪ سٺو، هيڏو پنھنجي حق لئي.

(1) ڪوڙو، سڀو، ڇاتي. (2) ورهيه وڏي، ورهيه کان وڏي.

○
 راءو، رُج، رُئي، ملي ساڙن منڌ ڪي،
 (1) عشق آتشدان تي، تتي تانگهه، تئي،
 هليا پيلهه پئي، ٻانيڻ، ٻارڻ هوت ڏي.

○
 گوندر ۽ گادر، ڏونگر ڏانهن گڏيا ويا،
 سسئي سُج ڪندي وڃي باغيچا، بازو،
 عشق جي آڌر، رڻ ۾ رُج ڪندي وڃي.

○
 ڏنڍن ڏينهن هئا تڏا! ساڙين سنڌ آت!
 پٿر ڪنڊيس پند سين، لاهو ۾ لت پت،
 باقي ناهه بچت، جيڪي جند، جتن لئي.

○
 ڪاڙهو ۽ ڪاڇو، ٽپي، ڏيل ڏنڍين ٿا،
 مون سان چپر-چانءِ آ، پرينءِ جو پاڇو،
 اديون مون آڇيو، جيون سڀ جتن ڪي.

○
 ڌرتي ٿي تامون، پٿر اڱر ٿي پريا،
 آلون، اولانيون لڳن لوهيڙي-لامون،
 سورهيه اڇ سامهون، اورانگهيندي آڳ ڪي!

(1) تئي، ڪڇي، نڍڙي ڪڙامي.

○
 واٽوريو وهمي: موليٰ مهري موڪلي،
 سسئي وئي سَهَمي، وحشيءَ کي ويجهو ڏسي.

○
 بچڙو، بوش، بدو، سسئي ست تڪي چڪو،
 مانارو ڏاڙهي - مڇون، منڍي، ڪنڌ ڪڍو،
 ڏوسو، پوت ڏندو، وينگس ڏي وسڪي وڌيو.

○
 بدوءَ منجهان بانس، اڀريو اچي اوسني،
 هيڏو ڏيرو هٿ ۾، ڏنڌري هيٺان ڏاس،
 تاڪوءَ کي تنهن تي چيو، اُچي رکي آس،
 تيسين مرنديس تاس، جيسين آب ملي ميان!

○
 ضائفان تنهنجي ذات ڇا، ناري تنهنجو نانءُ؟
 هلي آهين هيڪلي، هيڏو تنهنجو هانءُ!
 اڳيان تنهنجي مانءُ، بيٺو آهيان پاڳ سان.

○
 سسئي منهنجو نانءُ آ، پيڪا پرڻياڻي،
 سُرها ڪيچي ساهرا، امل آرياڻي،
 ٻانهي پيليائي، ڄاڻج پنهنوءَ ڄام جي!

○
 ٻوڪ ڪيو ٻڪرار، سسئي ڪي سامهون ڏسي،
 مونڪي ماءُ دعا ڪندي، هئي هيءَ هر وار،
 ڪڏهن ڳاڙهي ڪنوار، ٻر ۾ ملندءِ بودلا!

○
 سسئي پُٺڪي، ڀاءُ، مان هان تنهنجي پينڙي،
 شادي ڪيم شاهد آ، خدا، وقت ۽ واءِ،
 پنهنجي لالڻ لاءِ، وڃا ٿي واکا ڪندي.

○
 موڳي، آهيان مڙد مان، تون آن ضاعفان،
 وٺي ملي وجهه سان، چو مان هينئن ڇڏيان!
 تنهنجو هاڻ وِهانءُ، مون سان ٿيندو، ماڻ ڪر!

○
 قادر ڪندءِ گهوت، ادا، منهنجي دعا اٿئي!
 مامو، چاچو، مائٽي سڌي ڪندءِ سوت،
 مدائيءَ کان موت، ڀلائي ڪريپڻ سان.

○
 بکئي، جَت، پليل، ونڱي وينگس واٽ سان،
 سوچيئن پٽيون ٻوٽيون، چٽبي پوري گل،
 آچيس اوت آجل، مرندي منڌ بچي وئي.

داستان ستون

سو اهڙي سسئي، اديون ڙي آهيو هي،
جنهن جهڙي اوکي اڙي، اڳ ۾ ڪانه هئي،
مري ڪانه مئي، جيئري مُنڌ مري وئي.

○

سسئي، سُور، سِڪڻ، تيئي ٽول ڏنا ڪنا،
جيئڻ، جار، جلڻ، جيئري ڪين جدا ٿيا.

○

واڪا منجهه وڻن، وو وو، مُنڌ مري وئي!
ڪامڻ لڻ ڪوڪون ڪيون، رڻن ۾ روجهن،
پٿر تي اوسر ڪندا، پٿر ٿا پهچن،
تارا ٿم ٿم ڪن، جهرمر ساميءَ تي ڏيا.

○

پٽيا جهڻ جهنگن، سسئي ساٿ ڇڏي وئي!
نه سا ڊُڪ اکين ۾، نه سا ڪُڪ ڪنن،
رائو رڻ رڻ، وسُهن هيل هلي وئي!

○

سسئي توڪان سُج، ويڳاڻي ووڙون ڏئي،
سَتي تنهنجي ست لڻ، رت رڻي ٿي رڄ،
پاڻي پُجي، اُج، ڪالهاڪون ڪاڏي وئي؟

○

○
سسئي تنهنجو سُور، رڻن ۾ رُلندو وڌي،
تڪي جنهن جي تن ڏي، ڏکيو ڀڄي ڏور،
تو جيئن نئون ٿور، ننگ نينهن ڪري جڏهن!

○
سسئي تنهنجو سُور، تنهنجي ساميءَ تي رئي،
ڪنهنڪي آه ضرور، سيني لائي سُور ڪي!

○
سسئي تنهنجا سُور، ساري تر جا سُور،
جيترو ڏونگر ڌارجن، تيترو قهر ڪلور،
ماڻهو، شهر، ملور، ڏيهين اڃا ڏوجهر.

○
سوين ڏسن سڄ، سوين چون ويءُ،
لکين اکيون ٻوڏ ۾، لکين اکيون اڄ،
طرحين طرحين رڄ، دنيا ڪي دوکا ڏنا.

○
هتان گذري هوءَ، ڏونگر، ڏيهن ڪي ڏسيو،
پيرا، ٻوٽا پٽ تي، پگهر، ٻر ۾ ٻوءِ،
جرڪي ساري جوءَ، وڪ وڪ لات رکي وئي!

○
سسئي جا سهڪار، واءِ چيو، وسرن نه ٿا،
پرڻت چيو پئي ٻري ڪن ۾ ڪوڪار،
پتن وٽ پڪار، محفوظ آهي منڌ جي

○

رهي نانءُ الله، وهي ڊريا وقت جو،
 ملهڻ ٿورا ڏينهن ٿا، مرڻ مند اٿاهه،
 سسئي تنهنجا ساهه، بر ۾ بوءِ بهار جي.

○

هي جو ڪاري پاڻ ۾، راتين جهڙو رڻ،
 ڏياريءَ جو ڏڻ، پانيڻ پاڻ پري ڪيو.

○

رڻ ۽ رڃ هجي به پر، سسئي ٺاهين سڄ!
 اچي تنهنجي اڃ، اڻ ٿوريو اوتي ڇڏيو!

○

سياڻن کان سياڻي، ٿيس اوس اياڻي،
 عشق اچي هاڻي، ڏاهپ خاص ڏسينم تون!

○

ڏس ڏيڻ واري، پنهنجا ڏس پڇان پئي،
 تيترو ويڇاري، جيترو جت سڃاڻ ڪن.

○

ڏسُ تتي واري، ڏني پير ڏئي ڇڏيو،
 جيڏهن ڪيڏهن جوت ان سسئي تون ساري،
 عشق اٿئي آري، ڪاڇو تنهنجو ڪيڇ ٿئي.

○

اُنگري اڳتي دور، سسئيءَ کي سوڙهو پيو،
 هيڏانهن حور اُچي بکي، هوڏان زبرو زور،
 لاڳيتي تڙيڻ کيس، تڪو دل تي تور،
 پانيئن غارُ پنيور، گهايل منجهه گهڙي وئي.

○

اُگهڙي آدمخور، ٻانيڻ جون ٻوٽيون تڪيون،
 (1) پربت - پُوت پري رهيا، ماڻهو، مرون - سور،
 گهرڙو سمجھي گور، لحظي منجهه لنگهي وئي.

●

* مرون، سوئر.

وايون

گهوڙا، همڙا گهيڙ! ڏونگر، مون نه ڏنا اڳي!

جبل، پيلو ٿو لڳين! پٿر جهڙا پيڙ،
ڏونگر، مون نه ڏنا اڳي!

ماڻهو ٻوڙ سَنگهيو ٿين، مرون تو وٽ ميڙ،
ڏونگر، مون نه ڏنا اڳي!

پڪيون پهچن چوٽ تي، ٽڪيون کائڻ ٿيڙ،
ڏونگر، مون نه ڏنا اڳي!

اٿاريان ٿي زلزلا، ٽڪر لهند ٿيڙ،
ڏونگر، مون نه ڏنا اڳي!

ڪوئي لکين ڪوهڪن، چيڙ ڪريانءِ چيڙ!
ڏونگر، مون نه ڏٺا اڳي!

ڪرڻا سانجهيءَ سمجھ جا، سيلها اچليا سيڙھ،
ڏونگر، مون نه ڏٺا اڳي!

استاد عشق اٿاھ آ، پرڪي ڪير پڪيڙ.

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

ڪوڪان گام به گام او ڄام،

دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

آپري ڏانهن اچين به نه ٿو تون!

ٻانيڻ تنهنجي ٻانهڙي آهيان،

سارج پنهنجي سام او ڄام،

دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

منهنجو هانءُ حسين بڻيو آ،

شمڙ جهڙي شام او ڄام،

دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

منهنجون سوچون منهنجون لوچون،

سيئي تنهنجي سام او ڄام،

دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

مونڪي سُجِ سلام ڪري ٿي،
 ڪن ٿا ڪوه ڪلام او ڄام،
 دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

آس اڃا استاد اٿم هي،
 آئيندين آدام او ڄام.
 دل جي دانهن ٻڌين به نه ٿو تون!

●

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

سڌ پڙاڏو گڏجي گونجيو، سارو روھ رڙي،
اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

پوهي پير تتي رڻ ريتي، جهولو ھانءُ جهڙي،
اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

ووڙون، واٽون پاڻ ونگن ٿيون، ڪوڪون ڪوھ ڪڙي،
اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

هيءُ ٿي تانگھ تڪي نئين چوٽي، هو ٿو سج لڙي!
اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

منهنجو جيءُ جگر جنهن ساڙيو، سوتان سور سڙي،
اهڙي ڪانه اڙي! جهڙي آءُ اڙي.

ساري عمر بخاري سسئي، لائي حق لڙي.

منهنجو قرب ڪٿي،
منهنجو هانءُ وڌي،
هه هه!!

کاڌي، هوت هليا ويا!

پرزا پرزا پيار ٿيو،
ڳترا ڪير ڳنڍي، هه هه ...

ڪوسي ڏوسي لڪ ٿي،
سارو ڏينهن ڏيئي، هه هه ...

قبر ڪاري رات ٿي،
چپر منجه چڏي، هه هه ...

ڪاٿي پيڪا، ساهرا،
روهان ڪير ڪڍي، هئ هئ ...

استاد ايلاهون ڪري،
سسئي، هوت سڏي، هئ هئ ...
ڪاڏي، هوت هليا ويا!

ڪنهنڪي دانهن ڏيان، ڪيهون، ڪوهه ٻڌي نه ٿو،
ريهون، روهه ٻڌي نه ٿو.

پاڻي ناهي پيار جو، پئي ٿي زهر پيان،
ڪيهون، ڪوهه ٻڌي نه ٿو...

مهڻا ڪيچ، پنيور جا، ٽوڪن هاڻ ٿيان،
ڪيهون، ڪوهه ٻڌي نه ٿو...

ڪرڙي، واڳونءِ وات ۾، جيڏي، آءُ جيان!
ڪيهون، ڪوهه ٻڌي نه ٿو...

ڏونگر اٿئي ڏورڻا، هيٺون ٿي نه هنيان!
 ڪيهون، ڪوه ٻڌي نه ٿو...

ايڏا ٿورا عشق جا، لاهيان ڪيئن ميان،
 ڪيهون، ڪوه ٻڌي نه ٿو...

آريءَ ري استاد مان، ٿر ٿانءِ ڪيئن ٿيان!

وايون

قربَ مٺي ڪوٺايان!
سُورِ وٽي سڌرايان،

جيڏيون مان جوڳياڻي!
پرڻءَ جي پانڊياڻي!

ڪاريون، نيريون ڪفنيون ڇاجون،
ڌاڄا ڌڙ تي پايان،
جيڏيون مان جوڳياڻي!

ويهڻ ويڻ وڌو ٿي پانيان،
پئي ٿي پنڌ پڇاڻان،
جيڏيون مان جوڳياڻي!

جي جونجھاريون ووڙڻ واريون،
پيئون پنهنجون پانيان،
جيڏيون مان جوڳياڻي!

ايندي سان آلاپ بخاري،
ويندي ناد وڄايان،
جيڏيون مان جوڳياڻي!
پرڻءَ جي پانڌياڻي!

•

سڻجو سائاري،
 چڻجو چوڌاري، آءُ آريءَ جي منهنجو آري.
 سڪ جو ساگر ساڳيو آهي، ڌر ناهي ڌاري.
 تن کي ڏيهه مبارڪ ڏيندا، ڀرت جني پاري.
 ڪرڙا ڏونگر ڪهڙي وجهندا، قربن ۾ گهاري.
 چمڪي مهڪي ڪيڪاري ٿي، واٽن جي واري.
 سا ڪيئن آڳ اجهامي جيڪا، پاڪارڻ ٻاري.
 دادوءَ جو استاد بخاري، ڳائي ڪوهياري،
 آءُ آريءَ جي منهنجو آري.

پوڪارين رڳون،
 ڪوڪارين سڪون، تنهنجو نانءُ پنهنون - پنهنون!
 تو وٽ چاهي تون ڇا ڄاڻين، مون وٽ تون ئي تون.
 پيٽر ڪيڇ، پنيور ٻنهيءَ جون، ساڳي جوءَ جڙون.
 مون ڏي مينهن وسائن اڪيون، توڏي تار نيون.
 ڊوڙو روجهو ڊوڙ پڄايون، پنڌن ساڻ پڄون.
 سامهون سوڙها لڪُ سڄهن ٿا، پويان باهه لُڪون.
 پهتي نيٺ پريت بخاري، چيري سُر صفون.

●

سرتيون، ساٿ هُتي،
پنهنون پاڻ ڪٿي، آهيان ڪهڙي هنڌ تي!

سپنا، ساڀيان، آسرا، ڪُل ئي اڄ ڪُئي،
آهيان ڪهڙي هنڌ تي!

تڪر، ڪڪر، آسمان، مڙني آءُ مٿي،
آهيان ڪهڙي هنڌ تي!

ساجهر ڪيڏو سوجهرو، سانجهي ڌنڌ سٿي،
آهيان ڪهڙي هنڌ تي!

اڳتي، ڀرتي پنڌ ۾، رستو ڪير ڪٿي؟
آهيان ڪهڙي هنڌ تي!

عشق اثر استاد ٿو، ويرو ويرو وڌي.

آجو چاهه چران،
ماڻي، پوءِ مران، مونکي تات جتن جي،
وائي وات جتن جي.

تاڻيان جيترو توڙ ٿئي، وچان ڪيئن وران!
سجَ آجهائي، سوجهرو، ٻاريان يا ته ٻران.
پڻ پير چڻين ٿا، ٽڪر کان نه تران.
ٽڪر رعب رڪو نه، مان، ڏونگر کان نه ڌران.
نڪتي آهيان نينهن جا، ڪائي گهاو گهران.
استاد آڳ اها لڳي، نارئي ڪين نران.
مونکي تات جتن جي،
وائي وات جتن جي.

ايندي چوليون لوليون، ويندي وندر جبل،
منجهند، ماڪ مهل!

آري ڪيئن ابل ٿيو؟ اديون آءُ ابل.
منجهند، ماڪ مهل!

ڊُگان، ڪُوڪان ڪيترو، ”پهتو“ ڪئي نه پنهل.
منجهند، ماڪ مهل!

چپر، چپون اوپريون، ڪنهن کي ناه ڪهل.
منجهند، ماڪ مهل!

جتن، حياءَ، جُوجڪيون، مون سان ميڙ متل.
منجهند، ماڪ مهل!

پهچائي استاد چئي، آيري، عشق اجهل.
منجهند، ماڪ مهل!

○

ايندي ئي آتي،
 جيڏيون، منهنجي جندڙي.
 هندورو هن لاءِ هئي، ڇولين جي ڇاتي.
 انڌارين لوڙهي ڇڏي، چانڊوڪين ڇاتي.
 ايرادا عمدا ڪڍي، پانيائين ڀاتي.
 ننڍي لاکون نينگري، سورن سخاتي.
 ٻاروچي، ٻانيڻ پڪي، جيءَ وجهي جهاتي.
 تتي، باغي عشق جي، تحريڪن تاتي.
 چوڌاري استاد پئي، ڳوٺاڻن ڳاتي.
 جيڏيون، منهنجي جندڙي.

○

ڪنهن تي دانهن ڏيان،
 ڪنهن ڏي دانهن نيان، ڏاڍي ڏير ڪري ويا!
 هاڻو، حق ڪٿي ويا، هيڏي شهر وچان.
 ڏاڳا لڪَ لنگهي ويا، هينئر هينئر هتان!
 ڊوهارن کي ڊوڙندي، روڪي ڪير ڪٿان!
 ناڻي تيرت تڪيا، جهاڳي پند جتان.
 چمر چانءَ ڪٿي ڪٿي، چپر هانءَ چنان.
 جتن ماريس جيڏيون، جتن ساڻ جيان.
 رُليءَ کي استاد چئي، سيني سَو رِٿان.

○

پهريان هوت پڇاڻيان،
ڏاڳها، ڏير ڏڪاڻيان،
سسئي پوءِ سڏاڻيان!

ڏونگر تو ۾ ڏنگ وڌو آ،
تنهنجي هوڏ هٽاڻيان،
سسئي پوءِ سڏاڻيان!

ڏنڊا، ٻاٽا، ڪرڙ، ڪهوءَ جا،
نيرا نانگ نچاڻيان،
سسئي پوءِ سڏاڻيان!

بر ۾ آيم بانس بُري جي،
سُرهو سَتَ بچاين،
سسئي پوءِ سڏاين!

سرتيون مان هيءَ سيند ڏيان ٿي،
(1) دهشتڪار آڏاين،
سسئي پوءِ سڏاين!

(1) آڏاين: اڏواڏ ڪريان.

جيڏيون گڏجو، گڏجي گرجو،
وڻ وڻ واک وڄايان،
سسئي پوءِ سڏايان!

چيڙها چنرا، نرجا نوتا،
موڏي سڀ مڃايان،
سسئي پوءِ سڏايان!

ناحق کان انڪار بخاري،
حق حق هل ھلايان،
سسئي پوءِ سڏايان!

○

مارايس مروٽ،
 ڪهڪايس قسمت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

ڏڪايس ڏيرن گهڻو،
 گينداڙيس غفلت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

جيڪا نپنين ناوڪين،
 آءُ اها عورت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

جيڏي هيڏي جوءُ ۾!
 جهوليءَ پاتم جت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

انڌا، ٻوڙا، بي چيا،
 پاڙيجا پربت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

ٻانيڻ ساڻ پروچڪي،
 گڏجي پيئي غيرت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

آزاريو استاد چئي،
 دوڌاري دهشت، آئي البت،
 همٽ موڪيا مامرا!

ٻارڻ ٻائيتال،
هندين ماڳين حال، ڪوڪون مُنڌ ڪندي وئي.

تڪر ساڻ ٿي تڪر ڪائي،
زخمي زخمي زال،
ڪوڪون مُنڌ ڪندي وئي.

پيرن ساڻ رڱي وئي ٻاهڻ،
پيلا ٿيندا لال،
ڪوڪون مُنڌ ڪندي وئي.

ويرن کان وٺڪار وڃي ٿي،
چوها ڏيندي چال،
ڪوڪون مُنڌ ڪندي وئي.

جيڏيون جاڳو بوتن بدران،
جيپون آيون جال،
ڪوڪون مُت ڪندي وئي.

پيمي جي تاريخ بخاري،
اوريندي احوال، ڪوڪون مُت ڪندي وئي.

○

○

ويئي زهر ڦڪي،
تاڪن ڏانهن تڪي، پهتو ناهي چو پرين؟

مندن مهمانن سندو،
ڏسيو ڏنگ ڏڪي،

همڙا تهڙا بي لڄا،
بيئي ڪوڙ بڪي،

ڦورن تي ڦڪڙي ڪندي،
ٿوري ڪين ٿڪي،

ڪاوڙ، ڪرتيو ڏندڙا،
پنهنجا چپ چڪي،

آرڀاڻي استاد ڪي،
ڊولڻ شال ڍڪي! پهتو ناهي چو پرين؟

○

○

هه هه هوت هتان!
جيڏيون مونکي جهوري هينئر هينئر ويا!

آچيو ساڻ نه آخر تائين،
آکيو: موت اتان،

چاهت اوت اتان ٿي آئي،
جيون جوت جتان،

آئي عشق اڳي کان اڳتي،
تاڻي تانگهه تتان،

اوريان پريان زور زير جون،
پرنديون نيٺ پتان،

آزار آ ڪهسار بخاري،
گوليو لڪ ڪٿان،

جيڏيون مونڪي جهوري هينئر هينئر ويا!

○

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

جاڳين ها جيڪر،
 هوش ڪري هڪر، سڀئي سياڻي هين نه هجن ها!
 اُٿئين مُنڌ اوڀر ٿي،
 ڍول وڃايو ڍر، سڀئي سياڻي...
 ويجهو پنهنجي حق کي،
 ويهين ها ويتر، سڀئي سياڻي...
 ٻيله هجن ها ٻاٽيڻي،
 جانيءَ سان جيڪر، سڀئي سياڻي...
 ڪوئي ڪيچ، پنيور ڪي،
 ڌارين ها ڏونگر، سڀئي سياڻي...
 اوندھ ۾ استاد جا،
 ٻول هيا پرپر، سڀئي سياڻي...

●

ڪافي

سڪ ساهه ڇڏيو آساڙي، ڙي،

تو ققڙ وڇوڙو ڦاڙي، ڙي.

گهر- گهاٽ، گهٽيون، جڳ جاڳي پيو،

دل دوندڙي هن ڏاڙي ڙي.

ٿي ڏير شهر کان ڏاڍا ويا،

هاڻي ڪير پنيورتي پاڙي ڙي!

تو روح سڙيءَ جو رڇ ۾ رلي،

وئي آهه اڏي آڙي پاڙي ڙي.

ايجان ڊوڙان، واتون ووڙيان پئي،
سج لام چڙدي توڻي لاڙي ڙي.

مونڪي بره بخاري پڙڪايو،
مان ڇا ڄاڻان، ڳوڙها ڳاڙي ڙي!

جيئي سنڌ ڊجيٽل ڪتاب گهر

جیبی دستاویز کتاب گھر

A ROSHNI BOOKS

Poetry

Pakistan Rs. 80.00

سند سلامت

www.sindhsalamat.com

سند سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سند سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي. ۽ اهو سڀ ”سند سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سند سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سند سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ ڏيندا.

books.sindhsalamat.com

سند سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book>